

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

GRUNDLAGD AV FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN DEN 15 OKTOBER 1922.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.

FRÅN UTSTÄLLNINGSTADEN

Vi återge här två
höstbilder från den
framväxande ut-
ställningsstaden i
Göteborg. Överst
den stämningsfulla
"Kyrkogården" vid
Medeltidskyrkan.

Nederst ett annat
slags tempel för en
den moderna tidens
kult: Idrottshallen
vid den vackra
Näckrosdammen.

(Foto Utgård.)

EN FLICKPENSION I STOCKHOLM

FÖR FEMTIO ÅR SEDAN. FÖR IDUN AV GURLI LINDER

8. Det dagliga livet.

(Forts.)

FRU HAMMARSTEDTS FÖDELSE-
dag, den 23 november, var skolans förnämsta festdag. Till den gjordes alltid en insamling bland eleverna. Bidraget var i regeln en krona. Med de så åstadkomna 100 kronorna kunde ju på den tiden ganska ståtliga presenter inköpas. Dessa bestodo i mattor, gardiner, möbeltyg, belysningsarmatur o. d. eller något för fru Hammarstedt personligen, t. ex. en sidenkappa eller något liknande. Helpensionärerna sjöngo på morgonen någon sång, vanligen med text av kyrkoherden. Katedern utsmyckades före morgonbönen med skolans gåvor. På kvällen var stor mottagning för lärare och lärarinnor, f. d. elever och för övrigt fru Hammarstedts hela vänskapskrets i Stockholm. Det serverades en präktig supé med smörgåsbord och fågel. Den stående efterrätten som vi alltid längtansfullt motsågo var blanc-manger med syltade frukter och biscuiter i. Den beställdes alltid i två stora skålar från Bergs. Till den serverades också vin. Fru Hammarstedt hade nämligen ingenting emot ett glas vin på söndagar och bemärkelsedagar, liksom understundom konjak användes som medicin. Men varken brännvin eller punsch sågos någonstans till i detta hem.

Medan fru Hammarstedt hade skolan kvar gifte sig de två äldsta döttrarna. Det var givet att först förlovningarna och sedan bröllopen väckte vårt livliga intresse. Och det var minsann ingen sinekur att i tanke på blivande mågskap göra sin uppvaktning i det hemmet, bevakad som vederbörande blev av alla de vakna och nyfikna flickögonen. Den som först gifte sig var Märtha Hammarstedt, och hennes utkorade var grosshandlaren Carl Schnell. Vardenda tråd i hennes utstyrelse hade vi inspekterat, och jag minns även de tre nya klänningar, som, förutom brudklänningen, ansågos såsom fullgod utrustning: en svart sidenklänning, en ljusblå ungdomsklänning och en grön promenaddräkt. Det blev ett ståtligt bröllop med vackra tärnor och marskalkar. Vi barn som ej voro naturlockiga som Ruth och Edith Hammarstedt hade ett par dar i förväg lagt papiljotter över hela huvudet på varandra. Lockar hörde nämligen till den nödvändiga utriggningen för barnungar då de skulle på kalas, och ju styvare papper som användes för papiljotterna, och ju hårdare huvudsvålen stramades åt ju bättre! Det skulle sannerligen unga, friska huvuden till för att kunna sova gott på alla de knutarna!

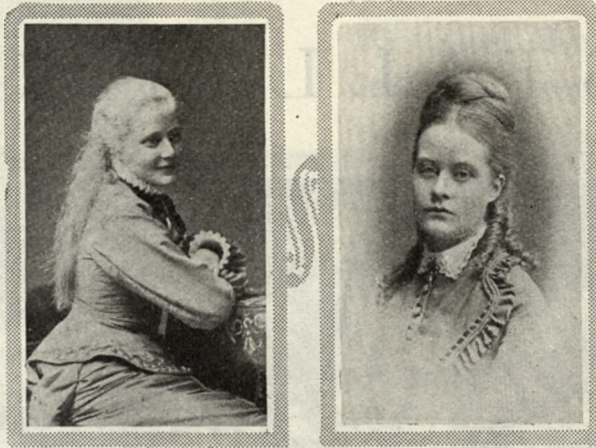
Livlig, ystert glad samt hjärtans god och hjälpsam som Märtha Hammarstedt var, blev hon i hög grad populär bland helpensionärerna liksom i skolan, där hon ett

par år verkade som lärarinna, och saknaden efter henne blev mycket stor.

"Muntra löjen i varenda vrå
Av ett anlete som leka lyster",

skrev hennes pappa en gång till henne, men också:

"Men som klippan gömmer malm
Du din skatt förvarar.
Malmen smältas skall en dag —
Fram ditt värde träder —
Formas under hammarslag,
Så man stål bereder;

Fem av fru Hammarstedts sex flickor. I övre raden till vänster Esther, t. h. Nini (Ellen), i undre raden fr. v. Edith, Märta, Ruth.

Provet nog du håller då,
Och därur du skall framgå
Mild och stark tillika."

Förutsägelsen har gått i uppfyllelse, och i det Schnellska hemmet, där sju barn vuxit upp, är hon för dem som för mågar, sonhustrur och barnbarn alltjämt den älskade medelpunkt, omkring vilken de samlas i det gamla hemmet.

När det andra bröllopet, dottern Ninis, med bibliotekarien vid Kungl. biblioteket i Stockholm, den kände folkloristen Rickard Bergström, ägde rum, hade just i Brunkebergs hotell flyttat in en dansk möbelhandlare, Esselin. Gamla stockholmarna minnas säkert den enorma skylt som sträckte sig över hela fasaden två trappor upp på Brunkebergs hotell, och på vilken stod Största möbelmagasinet i Nor-

den. Herr Esselin fick i uppdrag att förvandla alla klassrummen till salonger, och på det sättet åstadkoms till bröllopet en mycket ståtlig festväning.

Nini var den rikast begåvade av flickorna Hammarstedt, och hon var en utmärkt lärarinna i skolan. Vi yngre sågo med stor respekt upp till henne. Hon var ej så glad och tillgänglig som sina systrar, men genom den något stolta reservationen kände vi alltid hennes fasta och rättrådiga karaktär. Hon blev tidigt änka och var ej mer än 45 år då hennes egen levnadsbana bröts av en svår kraftsjukdom. Under flera år var hon en flitig och uppskattad medarbetare i denna tidning och erhöll en gång i en tävlan med en mängd deltagare första pris för en uppsats om hur hustrun bäst kan bidra till en god skötsel av hemmets ekonomi — en fråga som det kanske vore ögonblicket att nu ta upp igen.

Vad man skall roa sig med har i alla tider varit ett på dagordningen stående problem att lösa. Den tid här berättas om bjöd ju varken på biograf, idrottstävlingar eller andra utomhusnöjen för barn, men vi redde oss ändå. Ett evenemang var Militärsällskapets årsbal. Trapporna upp belades med en röd matta, och så stängdes glasörrarna mellan sällskapets farstu och nästa vånings trappa. Men innanför dörrarna stodo de ståtliga löjtnanterna och de eleganta unga damerna.

Ett ståtligt danskt vaxkabinett som en vinter var inrymt i Största möbelmagasinet funno vi synnerligen tjugande, och vi försakade åtskilliga karameller för att komma in och titta på favoritsultaninnan i seraljen, vars »barm hævet sig og sænket sig» eller det stora trådet i vilket »de smaa fuglene hopped fra gren til gren». (I denna våning inflyttade sedan Augusta Lundin, och vi mötte ideligen i trapporna hennes förnäma kundkrets. Till julen beställde alltid kung

Oscar åtskilliga dräkter till hovets damer, som han själv, i sällskap med sina kavaljerer, avsynade. Fröken Lundin skaffade de vackraste mannekänger, och kungen lär ha förklarat att dräkterna togo sig mycket bättre ut hos fröken Lundin än sedan vid hovet. För oss tedde det sig som ett ouppnåeligt paradiset att någonsin få se hos fröken Lundin. Hon tog ju ett så fantastiskt pris som 50 kronor i sylön!)

I Orvar Odds Grupper och personnager från igår finns ett kapitel som bär rubriken: Vad vi roa oss med. Han beskriver först salig fars och salig mors »joujou de Normandie». — »Hela världen gick dagen igenom med den lilla surrande och brummande trissan, som nedsläpptes på ett kringrullat snöre och medelst en avmått knyck med handen tvangs att åter rulla

BECKERS flytande **Styxin** och **Styxin-pulver**

utrota fullständigt all slags ohyra. Metoden är enkel och ofarlig. Strö pulvret i sängbottnar och å golven. Spruta vätskan i springor och svåråtkomliga ställen.

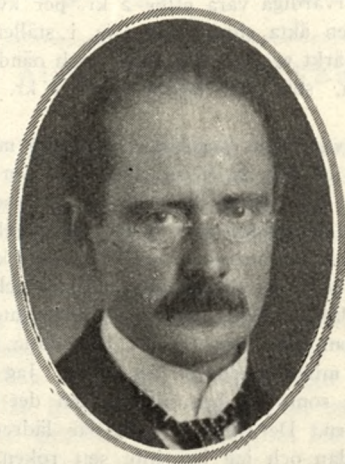
AKTIEBOLAGET WILH. BECKER - STOCKHOLM

ERNST DIDRING ÅTER HEMMA

BERÄTTAR OM SINA INTRYCK FRÅN DET SJUKA EUROPA.

DET SER UT SOM OM VÅRA SVENSKA författare efter de senaste vallfarts- och vandringsåren ute i Europa började söka sig hemåt. Henning Berger har lämnat Köpenhamn och håller ännu så länge till på Utö, Artur Möller har bytt ut Monte Carlo och Capri mot Lidingön, och nu i dagarna har Ernst Didring efter 2½ års resor i Tyskland, Frankrike, Schweiz och Italien åter tagit sin Östermalmsvåning strax bredvid Gärdet i besittning. »Det är skönt att vara hemma,» förklarar hr Didring, då Iduns medarbetare söker upp honom en gyllene höstdag, »man blir så patriotisk av att vara så länge hemifrån». Och den roman, Ernst Didring medförde i kappsäcken med de många kontinentalmärkena, bar det äktsvenska märket: Sigrid Persdotter Bjurkrona och kommer ut till julen.

Det är många egendomliga människöden och situationer, Ernst Didring iakttagit under dessa år ute i Europa, och som han ej finner här i vårt lugna, relativt lyckliga land. Han har sett den bildade Münchendam, som nu förtjänar sina fattiga 40 mark om dagen till ett brödstycke på att sticka en jumper, som står i kö en natt för att vid 7-tiden dagen därpå få en dålig fläskbit och som helst inte går ut förrän i skymningen för att ej visa sina paltor. Han har varit med i de smutsiga sydfranska småorterna, där bönderna dock betala sina jordbitar i rent guld — ty medan andra dödliga i Frankrike kommersa med smutsiga sedlar och frimärken, finns det blanka guldpengar i den mångomtalade franska yllestrumpan. På ett bayerskt pensionat råkade han en bildad sympatisk man, vars irrande blick nästan ingav den föreställningen, att han var en tjuv eller bedragare, rädd att ertappas. En dag fick han hans historia: han var tysk trädgårdsarkitekt, anställd hos en förnäm furste i Rigatrakten. Vid krigsutbrottet skulle slottsfursten ge tyskarna order att avresa ögonblickligen. Han meddelade dock först

Ernst Didring.

Till Iduns läsekrets!

Då tidningen Idun i dagarna blivit försäld till undertecknad, som från och med den 1 januari 1923 övertager ledningen av densamma, är det mig redan nu angeläget tillkännagiva min avsikt vara att på allt sätt fullfölja de gamla goda traditioner som givit Idun rofaste sympatier i de svenska hemmen landet runt. Att i bästa mån motsvara detta läsekretsens förtroende skall bliva den nya ledningens uppgift, på samma gång den hoppas genom såväl utvidgningar som förbättringar kunna i än vidsträcktare grad göra Idun till den verkliga svenska familjetidningen, läst och omtyckt av alla.

Stockholm i oktober 1922.

BEYRON CARLSSON.

upp i luften; man såg fruntimmer roa sig därmed på promenaderna och på spektaklerna, och det hände, att gamla mogna män mitt på gatan togo upp sin trissa ur fickan och började helt godmodigt arbeta därmed till egen och andras förlustelse... Efter dessa leksaker kommo då bilboqueterna. De erhöilo en oerhörd framgång... och utträngde för en lång tid själva politiken. Man satt hela timmarna och lekte med den lilla elfenbenskulan och dess tillhörande skål, man satt där och kastade och kastade, förglömmade därvid hela världen.» Han beskriver så kaleidoskopen. »Alla människor skulle äga ett kaleidoskop. Vartenda ögonblick såg man någon mitt på gatan ställa sig och kika upp i luften med den lilla tuben för ögat, vändande med förtjusning instrumentet långsamt omkring för att få ständigt nya fantastiska figurer att bilda sig av de olika i röret inlagda små lapparna och glasbitarne».

Dessa förnöjelser voro vanliga även i vår barndom, fastän de ej förekommo på gatorna. Hos Hammarstedts, särskilt om söndagskvällarna, roade sig de som

då voro hemma med kaleidoskop, bilboquet, solitairespel, casse-tête-chinois, ett slags puzzle, samt med att lägga ord, varmed man gjorde de vansinnigaste sammansättningar; att vidare titta i album och planschverk samt förstås läsa så mycket och vad vi ville voro de enda söndagsnöjen som stodo oss till buds.

Ett par vintrar då en av flickorna Hellebergs bröder gick på Teknis tillbringade

Iduns kvinnliga akademi

anhåller att våra läsarinor ville inkomma med förslag till pristagare för 1922 med angivande av någon svensk kvinna, som kan anses berättigad till hederspriset 1000 kronor för belönande eller främjande av någon förtjänstfull kvinnlig gärning.

Respektive förslagsställare torde så noggrant som möjligt motivera sina förslag samt underteckna dem med sina fullständiga namn och adresser. Förslagen torde insändas till akademiens sekreterare, doktor *Karolina Widerström*, Gamla Kungsholmsbrogatan 19, Stockholm, ju förr dess helle, men senast före utgången av oktober månad.

befallningen följande morgon, mannen kom 25 minuter för sent till sista tåget, som gick över gränsen, blev skickad i fångläger till Archangelsk, där han fick stanna i 3½ år. Sedan lyckades han rymma, återfann sin hustru i det tyska hemlandet, men hans ögon ha ännu den ängsliga blicken hos en, som alltid måste vara beredd på faror. Och i den roman, som hr Didring nu arbetar på, kommer han säkert att lägga ned en hel del intryck av de tragiska konflikter och trasiga existenser, som han mött därute.

»Man säger här hemma, att just nu finns det ingen litteratur, ingen teater, som är värd att tala om. Samma sak säger man i Frankrike, Italien och Tyskland. För min del tror jag inte att det är nivån som sjunkit. Nej, världen har varit med om en sådan skakning genom kriget, man har vant sig vid sådana kanonader under krigsåren, att man ej mäter med samma mått som förr. Om Ibsen kommit fram nu, är jag viss på att man ej lagt märke till honom. Ett tidens tecken är, att Ibsen och Strindberg ej längre gå i Berlin, deras rykte där slocknar. Nu är Wedekind i ropet och Anton Wildgans. Och se på fransk litteratur. I stället för den evinnerliga erotiska litteraturen (en fint bildad fransyska förklarade energiskt för mig, att detta idisslande av erotiska problem i Frankrike skulde bero på att la volupté är fransyskans enda intresse!) har det börjat framträda en yngre skola med annat motivval. De tre förnämsta namnen här äro Jean Sarmant-Vildrac, Duhamel och Géraldy. Sarmant har skrivit en pjäs, *Les pêcheurs d'Ombre*, om en vansinnig, Duhamels hjälte är blind, Géraldy skriver också om en sinnesrubad. Alltså alla tre sönderslagna existenser...

Mig förefaller det som om Europa vore sjukt, och det vet icke vilken läkare det skall söka...

BABA.

han ofta söndagskvällarna hos Hammarstedts. Han var specialist på danska visor, särskilt Erik Böghs, och sjöng dem gärna för oss. Men det hörde inte fru Hammarstedt där hon satt i förmaket, tillsammans med överstinnan von Tuné, som var en ständig söndagsgäst!

Till slut må nämnas ett par ord om »fru Hammarstedts gossar». Hon hade nämligen alltid ett par sådana inackorderade. De bodde i ett rum i fjärde våningen, och vi sågo dem blott vid middagen och vid supén. Efter maten skulle alltid en av dem bjuda fru Hammarstedt armen och föra henne genom alla rummen in i förmaket. Naturligtvis bevarade traditionen berättelser om olika slags sammanställningar mellan dessa pojkar och flickorna. En av dem, som nu är en framstående hembygdsman i Dalarna sades ha diktat till en av flickorna följande utgjutelse:

Jag älskar dig av hjärtans grund,
Fast du mig alltid som en hund
Föraktar och förskjuter.

(Forts.)

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

CHEVREAU OCH BOXKALV

NÅGRA PATRIOTISKA REFLEXIONER OM SKOR.

VI LEVA I EN TID, DÅ PRAKTISKT OMDÖME och sakkunskap sättas högt, och den, som skall köpa en oxbringa eller en bit crêpe de chine, vill gärna ge prov på sin varukännedom. Men — handen på hjärtat! Hur är det när ni köper skor? Det är för flertalet människor som att spela på lotteri, eller nästan lika spännande. Och den egentliga orsaken är allmänhetens bristande varukännedom, då det gäller de två lädersorterna chevreau och boxkalv.

En grossist, som förser skofabrikerna med råvaror i form av franska getskinn och svenska kalvskinn, har lagt märke till att av 2000 sålda skopar äro i genomsnitt 1000 av chevreau, 3—400 äro av smorläder, 2—300 äro barn- och lackskor, och endast 3—400 äro boxkalv. Då hans mångåriga erfarenhet visat honom, att boxkalven är minst lika vacker, mycket slitstarkare och billigare än det importerade franska getskinn, har han frågat sig: varför i all världen köpa inte svenskarna boxkalv till promenadskor? Och då även en lädergrossist stundom måste köpa skor och vet hur det går till i skoaffärerna, har hans människokunskap sagt honom, att orsaken är denna: folk vet i regel inte skillnad på svenskt och franskt skinn eller rättare sagt, även i detta fall hyser man den vanliga beundran för utländskt på den inhemska varans beaktning. Och en annan viktig orsak är, att man i skoaffären alltid framhåller chevreauskon, då den i regel ställer sig 2—3 kronor dyrare och ger större avance. Det gick ju ändå an, om kunden fick äkta chevreau! Men hur många gånger säljas icke imitationer — hästskinn och fårskinn, som inte på långt när äro så starka som getskinn — under den klingande beteckningen chevreau, som låter så fint och franskt! Och den stackars kunden betalar då glatt

sin mindervärdiga vara efter 2 kr. per kvadratfot, som är den äkta chevreaus pris, i stället för att få en utmärkt svensk, lika vacker och oändligt starkare vara, som bara kostar efter 1 kr. kvadratfoten!

Ja, det var skons ovanläder, men hur mycket filosofi kan ej dras ur en sula! Det var en gång en skomakare, som köpte läder av en grossist. Denne gav honom kärnläder, d. v. s. den rektangel som utskäres ur ett helt kalvskinn, alltså ryggsstycket. Efter en längre tid kom skomakaren tillbaka och beställde mera läder. "Men för Guds skull inte samma kvalitet som sist. Det var för bra skinn, jag förlorar alla mina kunder på det sättet. Jag sular åt en familj, som inte har så gott om det men har många barn. De fingo av det där lädret för ett halvår sedan och jag har inte sett röken av dem sedan. Nej, jag skall be att få av nacken eller buken... Ty grosshandlaren vet väl, hur folk resonerar: "Det var en dålig skomakare. Tänk, skon är redan sönder på ovanlädret och inte sulad en enda gång. Om sulan hållit ett halvår eller år, det tänka de ej på. Men om sulorna äro kortlivade och en sko får sulas en gång i månaden, säga de glatt: sådana utmärkta skor, de ha räckt fyra sulor ut'..."

Men om salig kalvens nack- och bukskinn ej är så lämpligt till vanliga skosulor, så duger det till andra nyttiga ting, som ej kräva sådana slitstarkhet av lädret. Man gör benschydd åt chaufförer — en stor artikel nu i bilernas tidsålder, — barnsandaler, skridskoremmar, bussiga skinnvantar åt skogsarbetare o. d., bärremmar och av de allra minsta småbitarna packningar till vattenledningskranar eller velocipedpumpar. Den ovan nämnde grossisten berättar, att han en dag fick räkning på

ny packning till vattenledningskranen i sin villa. Den gick på åtta kronor för arbetslön plus den 25-öres läderlapp, som arbetaren skurit om till packning. Då säljer grossisten själv miljoner dylika packningar, som läderindustrien tillverkar för ett pris av 2½ öre stycket och som i en handvändning kunna sättas på. Och många andra ha nog med honom gjort samma dyrköpta erfarenhet. Samme man har varje vecka 25—30 kvigors eller oxars död på sitt samvete. Av deras hudar — d. v. s. av kärnlädet — beredas kängremmar för arméns räkning, remmar som äro nästan outslitliga.

Från arméns grova kängor till tunna lyxskor behöves steget ej vara långt och låt oss därför tala litet om mockaskon. Den är gjord av får- eller getskinnets avigsida, som preparerats och borstas med stålborste. Den är ju "blot till lyst", och ingen begär att den skall vara så slitstark. Vill man ha olika läckra kulörer i sina skor, grått, beige, blått o. s. v. får man hålla sig till den franska geten, det svenska kalvskinn tillverkas endast i två färger, svart och den moderna vackra mahognyfärgen, båda lämpliga för promenadskor. En detalj som mycket bidrar till en skos hållbarhet är, om ovanlädrets stycken syts ihop med *reale Seide* eller med *Schappseide* och om sulan hålles fast vid den övriga skon med hampa (för 3 kr. kilot) eller med äkta linne-garn för 21 kr. per kilo.

Det måtte fordras en alldeles särskilt stor karaktärsstyrka för att bli en ärlig skomakare, då frestelserna till bedräglighet äro så stora och kunderna så barnsligt okunniga. Vi hoppas att våra läsares kristallklara okunnighet om skoläder nu är något grumlad av denna lilla artikel och sluta med fältropet: köp den goda boxkalven!

BABA.

Professor Nilsons sommarstuga.

ETT HUS VID HAVET

och många äro proven på hennes flit och skicklighet. Fru Anna är emellertid inte den enda, som väver i familjen, hennes sonhustru, professorskan Elsa Nilson, sysslar själv mycket därmed om sommaren, som omväxling och vila från göteborgsvinterns mer komplicerade hushållsarbete — vilket dessutom är insprängt med en del undervisning i franska och litteraturhistoria. Ty fru Nilson fortsätter även som gift något litet med sin lärarinneverksamhet.

En av våra bilder visar mamma med barn mot en klipphäll som fond, en bild som är tagen på den egna tomten. Stugan ligger mitt på denna vildvuxna, bergiga, men ändå grönskande tomt, en typisk bit skärgårdsjord med mängder av sten och enris, ljung och frodigt gräs, men där inga träd eller "ädslare" växer vilja slå rot och tillväxa, oskyddade som de äro för de hårda stormarna. Tomten är naturligtvis omgärdad av den typiska halländska gärdesgården, en låg mur av kullersten. All den halländska jorden är först och främst insprängt med dessa stenar, som sedan, när jorden med svett och möda befriats från dem, användas att omgärda gård och fält, trädgård och hage dessa vackra halvhöga kullerstensmurar, som för främlingen rent av bli till Hallands särmärke.

Från den Nilsonska domänen har man den mest storslagna utsikt över hela nejden, över havet, som rullar sina vågor inte långt nedanför, över bördiga vajande åkerfält, lummiga fruktunga trädgårdar, över tätbevuxna skogsdungar, måleriska ljungklädda berghällar, trevna ålderdomliga lantgårdar.

Den till synes lilla stugan rymmer emellertid först och främst en större sal, ett ljust, glatt vitmöblerat rum, lågt i tak och med en gammaldags spräcklig

T. v. Fru Anna, t. h. fru Elsa Nilson med barnen.

NERE I HALLAND, INVID GAMLA LANDS- vägen, som löper utmed kuståsens rygg, ligger en liten stuga, skönjbar vida omkring. Den ligger där alldeles ensam uppe på en kulle och lyser mot vandraren som en röd fanfar, en glad och vänlig fyrbåk. Taket täckes på gammaldags vis av halm och den vitstrukna dörren är på tvären delad i två halvor, en sådan där hemtrevlig ålderdomlig dörr som inbjuder till grannprat eller stilla meditationer.

Denna genuint halländska stuga, som under föregående decennier varit en varaktig stad för en året om bosatt familj, har av deras nutida ättling apterats till enbart sommarnöje. Denne ättling är den kände litteraturhistorikern professor Albert Nilson. Själv är han född i den stugan, en västkustens son, som emellertid övergivit båten och plojen för boken och pennan. Men kärleken till hav och fädernebygd för honom åter varje sommar till barn-domshemmet, dock nu inte ensam utan med hustru och barn samt även med sin gamla mor, fru Anna, en ståtlig typ av en odalkvinna, en ända in i sen- åldern — 77 år — vacker gammal fru. Och verksam! Isynnerhet sysselsätter hon sig med vävnad

kakelugn samt med en för lantsällan ovanlig syn: en vällydd bokhylla, uppbärande sådana författare som Homeros och andra andens stormän. Men utom salen ryms där ytterligare två rum utom köket. Men ändå är utrymmet för litet — ett annex är just under uppförande, särskilt när det kommer gäster. Komma nu sådana, inkvarteras de emellertid i närliggande gårdar — professors äro ju inga främlingar på orten! Och genom gamla frun stå de också i levande kontakt med bygden.

Just så enkelt och naturligt uppfattar också frun i huset sommardag alla sina husmorsplikter, charmen både för värdfolk och gäster ligger ju i detta spontana, okonstlade, i grannskapet till naturtillståndet! Och denna uppfattning finner stark resonans också hos de andra sommarfamiljerna, ofta väner, som under årens lopp sökt sig till stugorna i trakten, en hel liten koloni goda och glada människor, universitetsmän och konstnärer, som av semestern förstå att utvinna det mesta möjliga.

MARY NATHHORST.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

IDUNS FÖLJETONG TROTS ALLT

ROMAN AV JOHN GALSWORTHY. AUKTORISERAD ÖVERSÄTTNING AV ELLEN RYDELIUS.

— GJORDE JAG DIG ILLA I GÅR kväll?

Hon ryckte på axlarna och gick bort till fönstret. Han såg mörkt på henne, for upp och sprang förbi henne ut i trädgården. Och nästan genast hördes ljudet av hans violin, som han spelade ursinnigt på i musikrummet, tvärs över gräsplanen.

Gyp lyssnade med ett bittert leende. Pengar också! Men vad betydde det? Hon kunde icke komma ur vad hon gjort. Hon kunde aldrig komma ifrån det. I kväll skulle han kyssa henne, och hon skulle låtsas, att allt var gott igen. Och så skulle det fortsätta alltid! Ja, det var hennes eget fel. Hon tog upp tolv shillings ur portmonnän och lade dem på skrivbordet för att ge dem åt flickan. Och plötsligt tänkte hon: »Kanske han tröttnar på mig. Om han bara ville tröttna!» Det var en lång väg, den längsta hon hade gått hittills.

VII.

De som känna till vindstillans region och veta, hur seglen på det stillastående fartyget hänga slaka och hoppet att undkomma dör dag för dag, kanske förstå något av det liv Gyp nu började föra. På ett fartyg tar även vindstillan slut. Men en ung kvinna på tjugotre år, som har begått ett misstag med sitt giftermål och bara har sig själv att skylla, kan icke se fram mot något slut, såvida hon icke är den moderna kvinnan, vilket Gyp icke var. Sedan hon beslutat att icke erkänna det som ett fiasko och bitit ihop tänderna om medvetandet, att hon skulle få ett barn, fortfor hon att hålla allt förseglat även för Winton. Mot Fiorsen lyckades hon uppföra sig som vanligt, hon gjorde det materiella livet så lätt och behagligt för honom som möjligt, hon spelade för honom, gav honom god mat, och var efterlåten gentemot hans kärleksfulla sätt. Det betydde ju ingenting, hon älskade icke någon annan. Att anse sig som martyr skulle vara dumt. Hennes malaise, som hon skickligt dolde, låg djupare, den satt i själen, det var den subtila, gränslösa nedslagenheten hos en människa, som förstört sitt liv, klippt sina egna vingar.

Vad Rosek beträffar, behandlade hon honom som om den lilla scenen aldrig ägt rum. Tanken att vädja till sin man i en svårighet hade försvunnit för alltid sedan den kvällen han kommit hem berusad. Och hon vågade icke berätta det för fadern. Han skulle — ja, vad skulle han göra? Men hon var alltid på sin vakt, hon visste, att Rosek icke skulle förlåta henne denna löjets pil. Hans insinuationer om Daphne Wing sköt hon åt sidan som hon aldrig skulle kunnat göra, om hon älskat Fiorsen. Hon satte upp framför sig stolthetens avgudabild och blev dess trogne dyrkare. Endast Winton och kanske Betty kunde säga, att hon icke var lycklig. Fiorsens skulder och hans oansvarighet i penningaffärer oroade henne icke mycket, ty hon

betalade allting i hemmet — hyra, löner, mat och sina egna kläder, och hade så till vida fått debet och kredit att gå ihop, och vad han gjorde utomhus, kunde hon icke rå för.

Så gick sommaren, tills konserterna voro slut och det antogs vara omöjligt att stanna i London. Men hon var rädd att resa bort. Hon ville bli kvar i lugn och ro i sitt lilla hem. Det var detta, som kom henne att berätta sin hemlighet för Fiorsen en kväll, efter teatern. Han hade börjat tala om en semesterresa, där han satt på soffkarmen med ett glas i handen och en cigarett mellan läpparna. Hans kinder, som voro vita och infallna av för mycket Londonliv, fingo en besynnerlig, mattröd färg, han steg upp och stirrade på henne. Gyp gjorde en ofrivillig rörelse med händerna.

— Du behöver inte se på mig. Det är sannt.

Han satte ned glas och cigarett och började traska omkring i rummet. Och Gyp stod där med ett litet leende, hon betraktade honom icke ens. Plötsligt tog han sig med händerna för pannan och bröt ut:

— Men jag vill inte ha det, jag vill inte ha det — det kommer att förstöra min Gyp. — Sedan gick han hastigt fram till henne med skrämt ansikte. — Jag vill inte ha det, jag är rädd för det. Låt bli att få det.

I Gyps hjärta vaknade samma känsla som då han stått där drucken mot väggen — medlidande snarare än förakt för hans barnslighet. Och hon tog hans hand och sade:

— Det blir nog bra, Gustav. Jag skall inte besvära dig. Då jag blir för ful, skall jag resa bort med Betty, tills allt är över. Han föll på knä.

— O nej. O nej. O nej. Min vackra Gyp!

Och Gyp satt som en sfinx av fruktan, att hon också skulle låta undfalla sig dessa ord: »O nej.»

Fönsterna stodo öppna och malar hade flugit in. En hade slagit sig ned på hydrangean, som fyllde spisöppningen. Gyp såg på den mjuka, vita duniga tingesten, vars huvud var som en liten ugglas mot de blåaktiga blombladen, hon såg på de gråvioletta tegelstenarna nedanför, på tyget i sin egen klänning, på lampornas beslöjade sken. Och all hennes skönhetskänsla gjorde uppror, uppeggad av hans: »O nej.» Hon skulle bli vanställd snart och lida smärta och kanske dö av det, liksom hennes mor hade dött. Hon bet ihop tänderna, medan hon lyssnade till detta fullvuxna barn, som gjorde uppror mot det som han hade bragt över henne, och hon vidrörde med en beskyddande gest hans hand.

Det intresserade, ja till och med roade henne denna kväll och den följande att se, hur han behandlade denna förbryllande underrättelse. Ty när han slutligen fattade, att han måste foga sig efter natu-

rens ordning, började han, som hon vetat han skulle göra, att vika undan för varje erinran om det. Hon aktade sig att föreslå, att han skulle resa utan henne, eftersom hon kände hans motspänstighet. Men när han föreslog, att hon skulle fara till Ostende med honom och Rosek, svarade hon efter en stunds passande överläggning, att hon trodde det var bättre att inte göra det. Hon ville hellre stanna hemma i lugn och ro, men han måste absolut resa bort och skaffa sig en trevlig semester.

Då han verkligen rest, kom det ro över Gyp, en sådan ro som man känner, då man icke längre har över sig en febers beklämmande, tyngande sensationer. Att vara utan denna besynnerliga, oordnade existens i hemmet! När hon vaknade nästa morgon i den dova stillheten, misslyckades hon fullständigt, då hon ville övertyga sig själv, att hon saknade honom, saknade ljudet av hans andedräkt, åsynen av hans ruvsiga hår på kudden, konturerna av hans långa gestalt under lakanet. Hennes hjärta var fritt från all tomhet eller värk, hon bara kände, hur skönt och svalt och lugnt det var att ligga där ensam. Hon låg riktigt länge kvar i sängen. Det var ljuvligt att ligga där med fönster och dörrar vidöppna och låta valparna springa ut och in, att ligga och dåsa eller lyssna till duvornas kuttrande och trafikens avlägsna sorl och ännu en gång känna att hon rådde om sig själv till kropp och själ. Sedan hon berättat allt för Fiorsen, hade hon inte längre någon önskan att hålla sitt tillstånd hemligt. Och som hon kände, att fadern skulle bli sårad, om han fick höra det av någon annan än henne själv, telefonerade hon till honom, att hon var ensam och frågade om hon fick komma till Bury Street och äta middag.

Winton hade icke farit bort, ty mellan Goodwood och Doncaster fanns det ingen kapplöpning, som han brydde sig om. Man kunde icke rida vid denna tid på året, och därför kunde man lika gärna vara i London. I själva verket var augusti kanske den allra trevligaste månaden i staden. Klubben var tom, och han kunde sitta där utan att någon gammal tråkmåns högg honom i rockuppslaget. Lille Boncerte, fäktmästaren, var alltid ledig att ta en dust — Winton hade för länge sedan lärt sig att låta vänster hand ersätta den högra — de turkiska baden i Jermyn Street voro nästan tomma på sina feta kunder, han kunde flanera bort till Covent Garden, köpa en melon och bära hem den utan att möta någon annan än de enklaste härtiginnorna på Piccadilly. På varma kvällar kunde han ströva omkring genom gator och parker och röka cigarr, med hatten skjuten bakåt för att svalka pannan, medan han tänkte obestämda tankar och återkallade vaga minnen. Han mottog underrättelsen, att dottern var ensam och ledig från den där karlen med något, som liknade löje. Var skulle han beställa middag? Mrs

Bemärk
fördelarna att köpa det bästa

VANDENBERGHS
Specialiteter: "Extra Växtmargarin"
och Smörblandat margarin "Favorit"
MARGARIN

Markey var på semester. Varför inte hos Elafards? Det var en lugn lokal — små rum — inte alltför respektabel — skön och sval — med god mat. Ja, Blafards!

När hon kom åkande, stod han färdig i porten. Hans magra, bruna ansikte med de skarpa, halvt beslöjade ögonen var en bild av behärskning, men invärtes kände han sig som en skolpojke, som skall ut på en utflykt. Så söt hon såg ut, fastän blek av Londonluften, hennes mörka ögon, hennes leende! Och han gick raskt fram till droskan och sade:

— Nej, jag kommer in till dig, vi äta middag hos Blafards, Gyp. Vi skola ha en festkväll!

Han kände en rysning av välbehag, då han gick in på den lilla restaurangen bakom henne, passerade genom de låga, röda rummen och såg middagsgästerna vända sig om och stirra avundsam på honom. Kanske togo de honom för en helt annan slags släkting! Han placerade henne i ett avlägset hörn vid fönstret, där hon kunde se folket och själv bli sedd. Han ville, att hon skulle bli sedd, medan han själv bara vände mot världen de korta nacktestarna av sitt blanka, grånade hår. Han hade ingen tanke på att bli störd i sitt nöje genom åsynen av dessa olika Pyramus och Tisbe eller vad det nu kunde vara för folk som smuttade på champagne och skeno i hettan. Ty i hemlighet levde han icke bara i denna kväll utan i en viss kväll i det förflutna, då han just i samma hörn ätit middag med hennes mor. Hans ansikte hade då gått till anfall, hennes hade varit bortvänt från nyfikna frågor. Men han talade icke med Gyp om detta.

Hon drack hela två glas vin, innan hon berättade nyheten för honom. Han åhörde den med det uttryck hon så väl kände igen, han pressade ihop läpparna och stirrade litet uppåt. Sedan sade han lugnt:

— När?

— I november, pappa.

En rysning, som ej kunde undertryckas, genomför Winton. Precis samma månad! Och han sträckte ut sin hand över bordet, tog hennes och tryckte den hårt.

— Det blir nog bra, mitt barn, jag är så glad.

Gyp höll fast hans hand och mumlade:

— Det är inte jag, men jag skall inte vara rädd, det lovar jag.

Båda försökte bedraga varandra, men ingendera lät lura sig. Bägge två voro skickliga i att sätta upp ett lugnt ansikte mot världen. Dessutom var det en »festkväll» för henne, den första sedan hennes giftermål, en kväll av frihet, då hon kände något av vad hon känt förr, då allting låg framför henne i världens balsal. För honom var denna kväll den obundna återgången till ett kärt kamratskap och ett förstulet frossande i det förgångna. Efter orden — Jaså, han har rest till Ostende! — och tanken: »Att han ville!» nämnde de icke mera Fiorsen utan talade om hästar, om Mildenhams — Gyp tyckte det var årtal sedan hon varit där — om hennes barnsliga påhitt. Så såg hon skälmskt på honom och sade:

— Hurudan var du som pojke, pappa? Faster Rosamund säger att du brukade bli vit av raseri, så att ingen vågade komma i din närhet. Hon säger, att du alltid

klättrade i träd eller sköt med pilbåge eller smög på jakt efter något och att du aldrig berättade för någon vad du inte ville tala om. Och var du inte vansinnigt kär i din guvernant?

Winton log. Så länge det var sedan han tänkt på denna första böjelse! Miss Huntley med det vågiga, bruna håret, de blå ögonen och de förtjusande klänningarna! Han kom ihåg med vilken sorg och känsla av bitter förörättelse han sitt första skollov fått veta, att hon var borta. Och han sade:

— Ja, ja. Herre Gud, vad det är länge sedan! Och min far, som reste till Indien. Han kom aldrig igen, han blev dödad i

Spalten om böckerna.

I SERIEN BERÖMDA FILOSOFER HAR från Björck & Börjesson utkommit *Benedikt Spinozas Etik* och *Voltaires Filosofiska romaner*, den förra i översättning av Alf Ahlberg, den senare volymen översatt av David Sprengel.

Den nyare filosofien äger intet märkligare verk än detta den förnuftsklara och självständigt tänkande mannens etiska lärobyggnad, för vilkens fullföljande han offrade stora världsliga förmåner och i sin ungdom drabbades av rabbinkollegiets bannbulla. Liv och övertygelse voro ett hos Spinoza. Och hela hans mäktiga tankeverksamhet, delande sig som en flod i många armar över ett stort land, befruktande, upplysande, sinnesstärkande, hade blott ett mål: att vinna kunskap om Gud och själen. »Därför», säger översättaren i sitt förord, »framstår hans filosofi i dess fulländade gestalt som en grandios åskådning av det gudomliga.»

Voltaire var en tänkare av helt annan läggning än Spinoza. Om den senare utvecklade livsproblemen med den vises objektiva styrka men också med ädel ro, var den förre en framstormande spjutbärare, vilken anföll och sårade eller dödade i krigarens lovliga avsikt att nedgöra.

Voltaires filosofiska romaner äro fyllda av ett dräpande hän eller ett öppet hat mot det franska samhälle vari han levde. Men där fanns också gott om angreppspunkter i det rådande enväldet med dess barbariska domar, religiösa ofördragsamhet, adelns fräckhet o. s. v.

Man kan gott säga att han på sin tid var Frankrikes samvete, vars stämma hans fiender mer än en gång sökte kväva. Den stämman talar än genom det som blivit vid liv i hans massor av skrifter. Dit höra hans filosofiska romaner.

*

Människorna skapa mycket sällan några idyller i våra dagar. De ha varken tid eller förmåga. Det fordras samling och ro i sinnet om idyllen skall växa. Vi få nöja oss med att läsa om hur mildt och vackert livet gick sin gång, exempelvis för en femtio à sextio år sedan. Och mellan kapitlen kunna vi ju göra en eller annan reservation, när färgerna synas oss alltför ljusa.

Just nu har en behaglig liten volym fallit anmäla i handen. Den heter *De gula husen*, idyller från Carl XV:s tid av Hj. Lundgren och skildrar svenskt småstadsliv med en uttryckets stämning och finhet, som för tanken till dansk prosakonsts pärlor inom genren.

Dessa »vänliga småstadskaxar», apotekaren, kommissariern, rådmannen, majoren, den poetiske notarien, den burduse men godmodige gamle doktorn, tant Angélique m. fl. träda levande emot läsaren med sina egenheter och än humoristiska, än känslsamma lynnesskiftningar.

Författarens mjuka, kultiverade stil jämte det lyriska i själva uppfattningen gör de små kapitlen till intagande miniatyrmålningar, där allt, människorna såväl som husen, blommorna och kullerstengarna är lika känsligt återgivet. Man har att göra med en litterär konstnär, som besjalar vad han vidrör.

E. H.—N.

*

En prisnedsättning på Chledowskis populära italienska kulturskildringar har företagits av Hugo Gebers förlag, varigenom dessa populära italienska kulturskildringar kunna erhållas i komplett skick till ett pris av 18 kronor pr del, vilket är en betydlig reducering av det ursprungliga priset.

det första Afghanistankriget. När jag tyckte om någon, gjorde jag det riktigt. Men jag reagerade inte inför saker och ting på samma sätt som du, jag var inte hälften så känslig. Nej, inte alls som du, Gyp.

Och medan han såg hennes omedvetna ögon följa vaktmästarnas rörelser utan att stirra men så att hon uppfattade allt som hände, tänkte han: »Hon är den sötaste varelse på jorden!»

— Nå, sade han. Vad skulle du vilja göra nu — gå på en teater eller varieté; eller vad?

Gyp skakade på huvudet. Det var så hett. Kunde de inte bara åka litet och sedan kanske sitta i parken? Det skulle vara så förtjusande. Det hade blivit mörkt, och luften var icke fullt så kvav, en smula svalka och doft från torgens, planteringarnas och parkernas träd blandades med ångan av gödsel och petroleum. Winton gav samma order som han givit den där kvällen för länge sedan: »Knightsbridge Gate.» Det hade varit en hästdroska den gången, och kvällsvinden hade blåst dem i ansiktet i stället för som nu i de infernaliska bilarna nedför nacken. De stego ur bilen och gingo tvärs över Rotten Row, passerade ena ändan av den långa sjön och gingo upp bland träden. Där satte de sig bredvid varandra på två stolar, där Winton bredde ut sin överrock. Det föll ingen dagg ännu, de tunga bladen hängde orörliga, luften var varm, doftande. Hopkrupna vid träden eller på gräset sutto andra par, mörkare än mörkret, mycket tysta. Allt var stilla utom det aldrig sinande brusat av trafiken. Från Wintons läppar steg cigarröken i ringar och virvlade upp. Han drömde. Cigarren mellan hans tänder darrade, den långa askan föll. Mekaniskt lyfte han handen för att stryka den — högra handen! En röst sade mjukt i hans öra:

— Är det inte härligt och varmt och dystert svart?

Winton skälvde till liksom man gör, då man vaknar upp ur drömmar, och medan han omsorgsfullt strök av askan med vänstra handen, svarade han: — Jo, mycket skönt. Min cigarr har slocknat, och jag har ingen tändsticka.

Gyps hand gled in under hans arm.

— Alla dessa älskande och allt som är så mörkt och viskande runt omkring — det känns så egendomligt i luften. Känner du inte det?

Winton viskade:

— Det är intet månsken i kväll.

Återigen sutto de tysta. En vindfläkt skakade löven, kvällen tycktes för ett ögonblick full av viskningar. Sedan skar ett fnissande ljud genom luften och man hörde en flickröst:

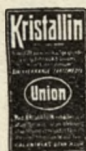
— Nej, låt bli, Harry!

Gyp reste sig.

— Jag känner daggen nu, pappa. Kan vi gå vidare?

De gingo utmed stigarna för att icke väta hennes fötter i de tunna skorna. Och de talade åter. Förtrollningen var bruten, kvällen var bara en vanlig Londonkväll, parken var en plats med förtorkat gräs och grus, människorna bara lediga kontorister och butiksflickor.

(Forts.)

Ett försök övertygar Eder om att marknadens bästa tvättmedel är **KRISTALLIN**

från **OLJEFABRIKS A.-B. UNION - MALMÖ**

REDIGERAD AV IDA HÖGSTEDT.

DET JUST NU GANSKA BILLIGA FÄRKÖTTET.

SEDAN GAMMALT ANSES SISTA HÄLF- ten av september inleda färgköttets glans- och bilighetsperiod. Men därav sågs i år helt litet, antagligen på den grund att vederbörande föredrogo att låta fåren växa sig stora och ullrika, samtidigt som de — fåren nämligen — avbeta vallarnes saftiga grönska. Men nu i och med oktober månads in- gång, börjar färgköttens antal att alltmera ökas å saluplatserna, och på samma gång visa glädjan- de nog priserna å desamma en allt mera märkbar tendens att sjunka.

För den som så hava kan är det givetvis uträk- ning att med en gång tillhandla sig en halv färg- kropp, eller, om hushållet är stort, ännu mera, t. o. m. två stycken. Ty priset ställer sig avsevärt mycket billigare när köttet köpes ostyckat. Vilket dock på intet sätt hindrar, att ej köparen efter kö- pets avslutande kan få färgkroppen styckad allt efter eget behag.

När en yngre husmor i ett medelstort hushåll för första gången får i sitt kök en halv eller hel färg- kropp, kommer hon ofta i ett visst bryderi hur hela köttmängden skall på förmånligaste sätt användas för att komma både smak och kassa till godo.

Det värdefullaste av färgkroppen anses stekarne, eller med andra ord lärstyckena, vara. Den ena serveras gärna nystekt till söndagsmiddagen; den andra marineras och blir efter någon vecka en de- likat s. k. falsk rådjursstek. — De båda bringorna saltas och på de yttersta delarne av bägge halsbi- tarna kokas en kraftig av de flesta personer om- tyckt hotch-potch-soppa. Resten av halsstyckena, som nedåt bringan äro köttiga anrättas t. ex. till får i kål, d. v. s. helst soppa. (Att en del av ena bringan anrättas till dillkött möter intet hinder, men då ändå en ganska stor köttmängd förefinnes, som kan brukas till detta ändamål, är det förmånligast om bringstyckena nedsaltas.) Vidare komma de båda kotlettraderna, vilka huggas till vanliga kot- letter med ett ben och stekas på ett eller annat sätt. Eller också huggas de dubbelt så tjocka, då de bliva förträffliga som *mutton chops*, om de be- handlas på äkta engelskt manér. — Om färgkroppen vid köpet ej redan är itudelad, kan en del av ryg- gen lämnas hel och användas till s. k. hammelsadel, vilken stekes i ugn och anses att vara en av de mest fina stekar som serveras. — Av det tunna köttet — slaksidan — kan beredas dillkött, soppa, någon ljus eller brun stuvning med eller utan rotsaker, "pilaff" etc.

Ovanstående utgör ett förslag till delning av en färgkropp med avseende fäst vid att anrät- ningarne sins emellan må bliva så varierande som möjligt. Sedan kommer olika slag av restanvänd- ning av respektive anrättningar, som t. ex. ragu, pastej eller sufflé på steken, brun avredd soppa på stekbenet, sammanstuvad kött med grönsaker, svamp etc., pudding på hackat kött eller stekt kött med ris eller makaroner o. s. v.

RECEPT.

(Eftertryck förbjudes.)

Färstek som rådjursstek (för omkr. 12 pers.).

En färstek på 3½ kg., 4 tsk. salt, ½ tsk. vit- peppar, drygt ½ hekto späck. — *Marinad*: 2 dcl. vanlig ättika, 2 dcl. vatten, 1—2 dcl. enkelt rött eller vitt vin (i brist därav 2½—3 dcl. gott dricka), 2 rödlökar, 1 morot, ½ selleri, 2 lagerbärsblad, ½ tsk. hel kryddpeppar, 1 msk. grovt krossade enbär, 8—10 hela nejlikor. — *Till stekning*: 2 msk. smör, svag buljong eller vatten, 1—2 dcl. grädde.

Steken bör ha hängt på luftig och sval plats några få dagar så den är mör. Den bultas med köttklubba och gnides med saltet och pepparn. Till marinaden blandas alla ingredienserna — vegetabi- lerna fint hackade — i ett tämligen stort kärl, t. ex. en porslinsbalja eller ett större fat. Steken nedlägges i marinaden och får ligga 3—6 dagar, tiden beroende hur hög "vildtsmak" som önskas. Den vändes dagligen 2 ggr.

Steken upptages, får rinna av, inklappas i en duk, varefter den späckas med späcket skuret i fina strimlor. Smöret upphettas i en stekgryta eller långpanna, steken brynes och färdigsteken sedan på vanligt sätt under ösning och behövlig

spädning med svag buljong eller vatten, tillsatt med köttextrakt.

Stekt i ugn blir steken vackrare och blankare, men erfordrar då ännu mera påpasslighet med ös- ning och spädning än om den stekes i gryta. — Säsen avredes med helt litet mjöl, jus, buljong (vat- ten) och grädde. Serveras med gurka, svart vin- bärsgelé e. d. samt kokt eller helstekt potatis.

Irländsk färgstuvning (för 6 pers.).

(Irish Stew).

1 kg. tunn färbringa, 1 liten msk. smör; 6—8 små gula eller röda lökar, 1 kg. potatis, vatten, 6 svart- pepparkorn, 6 kryddpepparkorn, salt, 1 handfull persilja.

Köttet skäres i bitar av ett litet äggs storlek. Smöret brynes lätt i en kastrull; de klyftade lö- karne ilägges och därpå köttet. Alltsammans får sakta fräsa en kort stund, varefter så mycket vat- ten påspädes att det står drygt över köttet. Kryd- dor och salt tillsätts, och köttet får sakta koka under lock omkr. 1 tim. Därefter ilägges den ska- lade, i två eller fyra delar skurna potatisen. Salt påströs och behövligt vatten tillsättes. Överst strös den hackade persiljan. Stuvningen får ytterst sakta och under lock koka omkr. 1½ tim., men bör man undvika att röra i den, utan vid behov endast helt lätt skaka på kastrullen. Anrättningen upplägges på varm karott och serveras genast. — Smöret kan uteslutas i händelse köttet är särdeles fett. —

Obs! Denna anrättning lämpar sig förträffligt för kokning i låda.

Fransk färgstuvning (för 6 pers.).

Drygt 1 kg. köttig färbringa, 1½ msk. smör eller flottyr, 1 portug. lök, 3 medelstora morötter, 2 dito palsternackor, 1 medelstort selleri, 3 purjolökar, 2 msk. mjöl, 2 tsk. salt, ¼ tsk. vitpeppar, omkr. 6 dcl. vatten (eller svag buljong), 1 msk. biffsteks- säas eller 2 msk. tomatpuré; hackad persilja.

Färgköttet skäres i bitar, stora som halva spelkort och brynas tillika med den skivade portg. löken i smöret. När köttet är brynt, påströs mjölet och omskakas. De ansade och i stora bitar skurna rot- sakerna samt de tvärs över skurna purjolökarna läggas över köttet, men böra ej komma mot pann- botten. Salt och peppar samt den kokande vätskan tillsätts. Stuvningen får, utan omrörning sakta koka under lock omkr. 2 tim. Sista halvtimmen tillsät- tes biffsteksäsen (el. tomatpurén) varjämte finhackad persilja påströs.

Anrättningen serveras varm med kokt råskalad potatis.

Ungersk färbringa med ris ("Pilaff", för 6 pers.).

1¼ kg. färbringa, 2 tsk. salt, ½ tsk. paprika, 1—1½ msk. smör eller flottyr, 2 stora gula lökar, 1 lagerbärsblad, 2 morötter, 1 selleri, kokande vat- ten. *Ris*: 2 à 2¼ dcl. risgryn, 1 rödlök, 2 tomater, 2 msk. smör eller margarin, ½ tsk. paprika, omkr. 1 lit. vatten.

Köttet skäras i portionsstora bitar, som tillsam- mans med den grovt hackade löken brynes i fet- tet. De halverade morötterna och det i stora klyf- tor delade selleriet lägges ovanpå. Kokande vatten påspädes så det står jämt med köttet, och salt, paprika och lagerbärsblad tillsätts. Anrättningen får sakta koka under lock och utan omrörning till kötet är mört eller 1½—2 tim.

Risgrynen sköljas och få avrinna på duk. De brynas sedan jämte den hackade rödlöken i smö- ret. När de börja få ljusbrun färg ilägges de fint skurna tomaterna (kärnorna fränskiljda ge- nom passering) samt paprika och salt. Det kokan- de vattnet påspädes, grynen få raskt koka några min., varefter de betäckas med ett smörbestruket papper och insätts i en ej för het ugn. När kött och gryn äro färdiga, upplägges köttet i mitten på ett varmt fat, med rotsakerna här och var, och runt omkring lägges riset.

Saltning av färgkött. För 6 kg. färgkött tages till *ingnidning* ¼ kg. salt, 1 tsk. kalisalpetar och 3 msk. strösocker. — *Till laken*: 6 lit. kallt vatten, 850 gr. grovt salt, 1 tsk. kalisalpetar, 3 msk. socker. — Köttet — bog, bringa och någon gång lärsteken — ingnides med den förstnämnda saltblandningen och nedlägges i ett rymligt porslins- eller höganäs- kärl. (Eller i ett väl rengjort, tätt träkärl). På-

följande dag borthålles den lake, som bildat sig, varefter den riktiga saltlaken, som stått blandad några tim. och som skall vara *okokt*, hålles över. Kärlet övertäckes och ställes på sval, luftig plats. — På detta sätt saltat färgkött håller sig gott flera veckor, om det får stå orört.

Skall köttet förvaras under flera månader brukar man taga upp det efter c:a 14 dagar och lägga det i ett annat kärl, varefter laken skummas, får stå orörd 2—4 tim. och sedan åter varsamt hållas över köttet. Detta förfaringssätt upprepas var fjär- de vecka.

Rimsaltat färgkött kallas sådant saltat färgkött som endast är saltat 4—10 dagar. Till detta är det till- räckligt med ingnidning av ovanstående torra salt- blandning. Köttet vändes varje dag, och ingnides samtidigt med den lake som bildat sig i kärlet.

IDUNS KÖKSALMANACKA

15—22 OKT.

SÖNDAG. *Frukost*: Parisersmörgåsar, potatis; smör, bröd, ost, tomater, kaffe eller te, syster- kaka. — *Middag*: Blomkålssoppa; Slottstek med po- tatis, gurka och lingon; päron- och plommonkom- pott med spån.

MÅNDAG. *Frukost*: Halstrad salt sill, översla- gen med gräddmjölk, potatis; smör, bröd, ost, kaffe eller te, skorpor. — *Middag*: Kall slotts- stek med potatis- och rödbetsallad; billig frukt- pudding (varm) med enkel vaniljsås.

TISDAG. *Frukost*: Bräckt falukorv med stuvad potatis; smör, bröd, inlagda rödbetor; kaffe, skor- por. — *Middag*: Kokt bergtorsk med persiljesås, potatis; äppelris med gräddmjölk.

ONSDAG. *Frukost*: Fisk- och makaronilåda med smält smör; smör, bröd, kaffe, skorpor. — Värmd slottstek i sås med potatis och stuvad vitkål; Sago- soppa med äpplen.

TORSDAG. *Frukost*: Sillfräs med potatis; smör, bröd, ost, kaffe eller te, skorpor. — *Middag*: Vit- kålsoppa med prinskorv; äppleplättar.

FREDAG. *Frukost*: Kalvskylta med rödbeter och potatis; smör, bröd, ost, kaffe eller te. — *Mid- dag*: imiterad sjömansbiff (rester av slottsteken); kall majzenapudding med saftsås.

LÖRDAG. *Frukost*: Stekt fläsk och potatis, smör, bröd, kaffe eller te, skorpor; gratinerad kolja, potatis; uppstjälpt enkel chokladpudding.

RECEPT.

(Eftertryck förbjudes.)

Gula mandelspån. 3 ägg, 1½ dcl. fint strösocker, 100 gr. finhackad sötmandel, 1 dryg dcl. skirat smör, 2—2½ dcl. bästa vetemjöl.

Äggen vispas med sockret tills massan är pösig och sockret är smält. Mandeln, det skirade, till fradga rödda smöret samt det siktade mjölet irö- res. Smeten bredes på smord plåt i c:a 10 cm:s breda ränder och i tjocklek av en 5:öring och över- strös med hackad mandel och helt litet socker. Gräddningen sker i tämligen varm ugn. Ränderna skäras på plåten genast efter gräddningen i lagom breda bitar, som genast läggas över en smal rulle, kavel, butelj e. d. att krökas.

Billig fruktpudding (för 6 pers.). — 1 lit. äpplen, några få lösa päron (½ lit.), 1½ dcl. vatten, 1 dcl. socker, 2 dcl. stötbröd, 1—2 ägg, 4—5 dcl. grädd- mjölk.

Frukten skalas nätt, skäres i skivor och få koka med sockret och den lilla vattenmängden till ett ganska stadigt mos. Äggen vispas med den upp- kokta mjölken och slås över stötbrödet, varefter blandningen får stå och svälla ett par timmar. Det kalla fruktmoset blandas med brödblandningen, och massan hålles i en väl smörsmord och brödbeströdd form. Gräddas i god ugnsvärme ¾—1 tim. Ser- veras med vispad grädde eller enkel vaniljsås. — *Ann.*: Användes en slät bleckform, brukar puddin- gen kunna stjälpas upp, annars gräddas puddingen med fördel i elffast form.

Fisk- och makaronilåda (för 6 pers.). — Omkr. 1 tekopp rester (befriade från skinn och ben) av fisk — här tisdagens bergtorsk — 2 hekto sven- ska s. k. idealmakaroner (vatten, salt), 2 stora ägg, 4—5 dcl. mjölk, 4—5 msk. riven ost, 1 stor msk. smör, 1—2 msk. stötbröd.

Makaronerna kokas mjuka i saltat vatten och (Forts. sid. 1017.)

SUPERIOR
IMPERIAL
SPECIAL KINA

Drick Sundgren's Thé

FRIMÄRKS
SPECIAL
INDISKT

PSALMODIKON. Av ANDERS ÖSTERLING.

(Ur en utkommande diktsamling »De sju strängarna».)

En torpare spelar psalmodikon
i stugan vid spiselhällen,
och toner om Salem och Libanon
förljuva den fattiga kvällen.

I rutans och glädjens blandade ljus
han famlar med darrande knogar,
och psalmen blandas med stillsamt sus
av höstliga myrar och skogar.

Vem hör hans spel, om ej Herren Gud,
från sfärerna lånar sitt öra?
Det är en lovsång i armodsskrud
och intet för världen att höra.

Han spelar, en åldrande bortglömd man.
Men kanske den högste därovan
i onskans tider är ensam som han
och tackar för hågkomstgåvan?

Det ringa blir stort på oändlighetshåll —
så länge hans sångspel klingar
är jorden mer än en vilsen boll,
som kretsar i ödsliga ringar.

"FALANGEN", DARDEL OCH DRÖMMEN

Från Falangens vackra utställning i Konsthallen. Från vänster till höger: Akt av Birger Simonsson, Nature morte av Otte Sköld och Fönsterutsikt, Paris, av Arthur C:son Percy.

EN OVANLIGT INTRESSERAD PUBLIK fyllde de salar i Liljevalchs konsthall, där den unga konstnärgruppen "Falangen" härom dagen hade vernissage på sin utställning. Kanske tänkte många av åskådarna inför denna utställning, som så genomgående vittnade om ung konstnärlig styrka och vederhäftighet: här möta vi alltså äntligen den konstnärliga framställningen av en föreställnings- och känslvärld, som är just vår tids. Och kanske

trängde sig den tanken särskilt starkt på i Nils Dardels sal, dit också tillströmningen var starkast.

"Drömmar och fantasier" kallar Dardel en hel rad av sina verk, därmed avväpnande den publika kritik, som tillropar dem ett "vansinnigheter". Det är också drömmens säregna föreställningsvärld, som har gett honom stoffet till dukarna. Det sköna är sammanställt med det oroande och det groteska. Om en psykolog av den moderna skola, som syss-

lar mycket med drömmar och drömsymboler, ställdes framför Dardels verk, så skulle han, inbillar jag mig, finna ypperliga illustrationer till sina egna drömyttringar.

Hur olika ha icke konstnärerna under olika tider sökt framställa det oroande och tvetydiga i tillvaron. En Holbein framställde "Dödsdansen". Mitt under det livet blommade och människor lekte och fröjdades, smög sig benrangelsmannen på dem,

Gubben's Kalasbullar
Ostronanjovis
Caviar rekommenderas!

A.-B. HUGO HALLGREN'S KONSERVFABRIKER, Göteborg

TÄCKE BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAT
ELLER FÄRGAT HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB GÖTEBORG

BLEKINGSFISKARE OCH LOTSAR

NÅGRA TYPER FRÅN EN STADSBOS SOMMARÖ.

Fr. v.: En nittioårig f. d. mästerlots! Han sitter på en valfiskkota, som han hemfört från en långresa. — Tre lotsgenerationer. — Båten med "fjäraflundror" och gummor på väg mot staden i soluppgången. — På väg att ta upp flundregarnen.

I SJÄLVA HAVSBANDET LIGGER ÖN MED leende stränder mot skärgården i norr och mot havet i söder en av bränningar slipad och piskad stenöken med en sned och vindpinad martall här och där.

På östra sidan är lotsars och fiskares tillhåll — lotsarnes präktiga brygga och stora kuttrar samt fiskarnes små provisoriska brygga, där sterna rulla om varandra, när man stiger på dem.

Och där äro präktiga, frimodiga och arbetsamma människor, vana att se döden i vitögat, och att aldrig klaga vare sig stormen rivit garnen i smulor, eller is och köld göra fisket till ett lika hårt som livsfarligt arbete.

I ljusa sommarkvällar sticker den ena båten efter den andra ut mot havet, stora "knubbar" av kostertyp, försedda med motor, gå flera mil till havs och sänka sina sillgarn på djupet, "vraka", som det kallas. Och sill härnere är vad man uppåt landet kallar *strömming*. Drivande omkring därute avvaktar man så morgongryningen, då garnen tas upp blänkande som silver, om lyckan varit god. Och i den tidiga morgonen samlas knubbarna åter till ön — männen hälsas av morgonfriska kvinnor, och sedan näten burits upp på land, plocka flinka händer sillen i korgar. Det är prat och skratt och

munterhet längs stranden i morgonsolen flera timmar, innan fruarna i staden ägnat uppstigning och torgning en olustig tanke. Småfiskarne ha varit ute sen kl. 1 eller 2 med sina ekor och tagit upp flundregarn och ålryssjor, nu samlas de för att med sina korgar följa med knubbarna till stan. Humöret är strålände överlag, godmodigt grovkorniga skämt hagla och en av de unga fiskarne tillfrågas, hur kuttingen mår — han har nämligen sänkt en 10-liters kagge 95% sprit i havet och söker den förgäves varje morgon. Kaggen inköptes av en tysk spritsmugglare, som låg därute vid tremilsgränsen och gjorde affärer, så dök tulljakten en disig morgon upp bland kunderna — några klarade sig och några åkte fast — men en av dem sänkte sin kutting i havet — med sladd och vakare, visserligen, men i hastigheten upptäcktes ej förrän försent, att sladden var för kort — och vakaren försvann i djupet.

Så langas de fyllda korgarna ombord, och medan kvinnorna fara till stan, hänga männen garnen till torkning på stänger eller stenväggar, befria dem från "mossa" och se om sina ryssjor, sumpar och andra redskap.

Och under tiden stå de glada, solbrända "gummorna", som de kallas, fast de oftast äro pigga

töser eller unga, kvickögda fiskarehustrur och bjuda ut sina varor åt stadens nymorgnade fruar. Deras merkantila energi är storartad — de följa kunderna långa stycken och ropa på ett språk, som endast den invigde förstår: "Kom ska ja' säj' 'na! Ja' har di tjockeste fjäraflundror (d. v. s. tagna på fjärden — inåt skärgården). Härlig vraksill! Fin garntorsk — han ä' som sik i köttet!" Ropen ljuda från alla håll och man vet ej vilken man skall gynna av sommarvännerna, vill så gärna köpa av dem alla, t. o. m. av de föraktade "krämarna", som köpa upp fisk och sälja. De äro oftast gamla kvinnor, som ej ha anhöriga, som fiska, men som trots ålder och krämpor varje dag och i varje väder följa med in till stan för att tjäna en slant som mellanhand.

Ja, det går väl an under vackra sommarkvällar — men kalla mörka vintermorgnar, när öns stränder ligga fjättrade i isbojor och båtarna få dragas långa vägar över isen för att nå öppet vatten, när stormen ryter under sex av veckans dagar, och åror, garn och redskap äro glacerade av is. Då får folket därute slita ont och ofta riskera sina liv — men glada, vänliga och hjälpsamma äro de i alla väder.

ALMA FALK.

grepp dem om strupen och släpade dem med sig. En Goya återgav visioner av laster och fasor i harpyors och spökvarelser beläten. Den unge svenske konstnären ställer drömmens symboler av glädje och skönhet invid symboler av fasa, osäkerhet, undergång. Ett exempel. På en av dukarna ser man en graciös ung man i lila lutad över en blombukett. En annan ung man — eller kanske rättare den samme, ty drömmen är ju icke så noga med identiteten, — hänger i ett rep i taket, omkretsad av gula fåglar. Några apor äro också insatta i bilden. I sin skenbara förvirring sätter drömmen på ett motsvarande sätt samman sina symboler. Jag tror, att den där moderne psykologen, vi talade om, skulle bli förtjust om han såge, hur flitigt Dardel använder apsymbolen. Den spröde, graciöse unge mannen är tydligen konstnären älsklingsfigur, drömmens hjälte. Men är inte apan efterhärminningens lömska, djuriska symbol, vrånbilden eller

rent av baksidan av det jag, som den drömmande ser uppenbarat? Och för övrigt, grinar icke alltid ett apansikte mot oss bakom skönhetens beläte? Och den arm, som sträckes mot skönheten, kan den drömmande tycka sig se förbytt mot det härmande djurets dumma gest.

Pär Lagerqvist använder ju samma symbolik. Också i hans små dramer är det drömmen, som skenbart förvirrad får sätta samman sina symboler för sorgen skönhet, för osäkerhet och fasa. Och i Börlinska balettens "Därhuset" hade ju symboliken fått liv på scenen.

Ibland kan också drömmen arbeta med en viss humor. På en tavla, där man ser en eller två unga herrar eller kanske pyjamasklädda damer ligga mördade på salongsmattan, verkar det humoristiskt att se den inträdande pigans skräck, där hon faller baklänges och tappar frukostbrickan, påfåglarnas oberördhet och hundarnas förvåning. Drömmens

föreställning om hur vi falla nerför ett stup o. s. v. möta vi i en annan duk. Kanske är denna drömföreställning bara en omklädnad av vår egen ständiga känsla av osäkerhet i tillvaron. Och den unge vitklädde mannen, som stött en dolk i sitt hjärta, medan runt omkring honom människor oberörda leka och en graciös skönhet breder sig — representerar han inte en smula lyrikerns patetiska pose, när han i sina vers riktar dolken mot sitt hjärta?

Om emellertid Dardels drömmar och fantasier för många kunna synas rymma något osunt, så finns det så mycket mer av ung sundhet och tukt hos åtskilliga av de andra konstnärerna. Leander Engströms plastiska monumentalitet, Fougstedts och Jolins milda, klara harmoni, Otte Skölds lugna styrka — det är allt tecken, som båda gott för ung svensk konst, som vill uttrycka något nytt och starkt.

E. TH.

Möbler * Möbeltyger * Mattor
Gardiner * Bomullstyger allt handgjort, varaktigt och vackert.
 Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

Carl Peter

PÅHLSSONS
 Teaterkonfekt
 Högfinkvarté
 Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons
 Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

HERKULES OCH AFRODITE

AV LEONARD MERRICK. ÖVERSATT AV ELLEN RYDELIUS.

MADemoiselle CLAIRETTE BRUKADE säga, att om en dansös inte kunde kasta en blick åt musikanföraren utan att jonglören blev svartsjuk, så hade varietéyrket blivit ett besvärligt jobb. Hon anmärkte också, att det skulle vara vanvettigt av en flicka att anförtro sitt livs lycka åt en svartsjuk man. Och då brukade "Lille Floufrou, jonglörernas konung", som ville gifta sig med henne så gärna som han ville leva, lida riktiga kval. Han strävade tappert att övervinna sin svaghet, men det måste medges, att Clairettes blickar voro mycket uttrycksfulla och att hon fördelade dem utan åtskillnad. En kväll i Chartres var han så uppskakad, att han tapade paraplyn och cigarren och hatten, den ena efter den andra, och i stället för att beklaga honom, då han kom ut från scenen, sade hon bara: "Jag tror du har smör på fingrarna!"

— Lova att bli min hustru, bönföll han henne, det är därför att jag inte vet hur jag har det som jag blir så melankolisk. Om du samtyckte, skulle jag bli pigg som en mört — ditt ord är lika gott som något direktörskontrakt. Jag litat på dig, det är bara mig själv jag tvivlar på — varje gång du ser på en man, undrar jag: Går jag upp mot den där karlen, är mitt "trick" lika fint som hans, är det inte troligt, att han skall tränga ut mig hos henne? Om du bara tillhörde mig, skulle jag aldrig mer vara svartsjuk, så länge jag levde.

Och Clairette svarade då bestämt: Staccars gosse, — du kan inte rå för det — du är nu en gång sådan. Det skulle bli slitningar var vecka, jag skulle komma på hal så jämt. Jag tycker mycket om dig, Floufrou, men jag tänker inte hoppa i galen tunna. Ge det på båten!

Han fortsatte emellertid att dyrka henne — från den granna tiaran till de paljetterade skorna — och alla voro säkra på att de en dag skulle bli ett par. Det vill säga, alla voro säkra på det, tills den Starke Mannen kom till truppen.

Herkules annonserades som "Den stora stjärnan från Paris". Med mycket rak hållning struttade han i sina snörkängor med små stela steg och den väldiga bröstkorgen utspänd fram till rampen och rev sönder järnkedjor lika ledigt som andra människor riva sönder räkningar. Han lade sig ner och uppbar en skara vanliga dödliga och en vagnslast med "varor" på sitt bröst och stod på fötter igen med ett språng och ett leende. Han — men hans bragder äro väl bekanta. Före dessa kraftprov kom ett nummer, som Herkules var omåttligt förtjust i. Han stod på en piedestal och intog attityder för att visa sin praktfulla fysik. Endast iklädd en gördel av tigerskinn och badad i rampljus kände han sig strålande som en gud. Applåderna voro varje kväll ett rus för honom. Han levde för detta. Hela dagen såg han fram mot det ögonblick, då han åter kunde bestiga piedestalen och spänna sin biceps och exponera sin rikt utvecklade ryggs prakt för hundratals undrande ögon. Ingen kvinna har någonsin varit fåfångare över sin figur än Herkules över sin. Ingen kvinna har någonsin betraktat sina behag ömmare än Herkules betraktade sina muskler. Den sista hälften av hans nummer var tröttande, men att posera i

rampljuset, medan publiken stirrade med öppen mun och beundrade hans nakenhet, det var härligt, det var makt, det var lycksalighet.

Herkules hade aldrig erfarit en stor lidelse — undantagandes fåfångans lidelse — aldrig väntat i regnväder i ett gathörn på en flicka, som inte kom, eller suckat liksom jonglören under en flickas fönster, som gjort narr av hans förklaringar. Han hade bara mottagit hyllning. Och när han blev kär i Clairette, visste han inte vad han skulle ta sig till. Ty fast Clairette var pigg, uppmuntrade hon icke Herkules. Han verkade på en gång tilldragande och fränstötande på henne. När han rev sönder järnkedjor och lyfte kolossala vikter över sitt huvud, bävade hon inför hans styrka, men nästa gång han gjorde attityder i tigerskinnet, satte hon upp näsan. Hon märkte något kvinnligt hos jätten. Instinkten sade henne, att den Starke Mannen av naturen var mindre manlig än lille Floufrou, som han kunde ha svängt i luften som en indianklubba.

Nej, Herkules visste icke vad han skulle taga sig till! Det var en ny och smärtsam erfarenhet att känna sig som offret i stället för besegraren. För enda gången under sin bana hängde han sorgset i kulisserna och sökte efter ett tecken till gillande. För enda gången visade han sin majestätiska figur på piedestalen, fullkomligt medveten om att han betraktades av en kvinna, som han icke lyckats göra intryck på.

— Vad tycker ni om mitt nummer? — frågade han slutligen.

— Äh, jag har sett sämre, — blev det svar han fick.

Jätten studsade tillbaka.

— Jag är den starkaste mannen i världen, — förklarade han.

— Jag har aldrig träffat en stark man, som inte var det, — sade hon.

— Men det är något som är starkare än jag, — medgav han ödmjukt. (En ödmjuk Herkules!). Vet ni vad ni har gjort med mig, Clairette. Ni har gjort mig till en narr, kärraste.

— Var inte så mallig, — replikerade hon. — Vem har givit er rätt att kalla mig käraste och Clairette? Litet mer artighet om jag får be, monsieur! — Och hon klippte av konversationen lika oceremoniöst som om han varit en vaktmästare.

De som bara ha sett Herkules i hans nummer — som anse honom överlägsen, utomordentlig — kanske ha svårt att sätta tro till påståendet, men uppriktigt sagt, den stora berömdheten brukade trava i hennes hälar som en pudel. Och hon var ändå ingalunda någon skönhet, med sin impertenta näsa, och hennes mun var för stor för att trotsa kritik. Kanske var det hennes hållning som fängslade honom, behaget i hennes slanka figur, som han kunde ha brutit itu som en smörbakelse. Kanske var det dessa ögon, som omedvetet lovade mer än hon gav. Kanske var det framför allt hennes likgiltighet. Ja, vid närmare eftertanke, det måste ha varit hennes likgiltiga min, det nya i att bli föraktad, som gjorde honom till slav.

Men naturligtvis var hon mera smickrad av hans slaveri än hon visade. Varje kväll ställde han sig vid vänstra kulisserna för att se henne dansa och applådera med sina kraftiga

händer. Hon kunde inte vara okänslig för komplimangen, fast hennes leenden oftast gingo till Floufrou, som stod på motsatta sidan. Adagio! Allegretto! Vivace! Osynliga för publiken brukade de båda människors blickar hastigt träffas tvärs över scenen. Var och en fruktade den andres uppmärksamhet mot henne, var och en önskade av allt sitt hjärta att den andre skulle få korgen. Och under tiden spelade orkestern sina ljuvligaste melodier, och Clairette piruetterade som bäst, och publiken, som endast visste vad den såg, märkte ingenting av spelet bakom kulisserna.

Föreställ er den lille jonglörens känslor, svartsjuk som han var till temperamentet, svartsjuk även utan orsak, när han såg en jätte belägra hennes tillgivenhet. Och sedan, en viss kväll, gav Clairette bara två leenden åt Floufrou och tre åt Herkules.

Sanningen är, att hon inte fäste så mycket vikt vid dessa leenden som motståndarna, som räknade dem. Men denna händelse var betydelsefull. Den starke mannen kom med ett glödande giftermålsanbud inom en halv timma och därpå gjorde jonglören henne de ursinnigaste förebråelser.

Hon hade emellertid avvisat den starke mannen och när jonglörens förebråelser kommo, hade de en totalt olika effekt mot vad han hade ämnat. Långt ifrån att uppväcka hennes sympati för honom stärkte de hennes medlidande med Herkules. Hur förkrossad han hade blivit av hennes nej! Hon kunde inte rå för att hon kom ihåg hans förtvivlan, där han satt hopkrupen på en korgkoffert, en jätte som hon hade krossat. Floufrou var ett otacksamt litet nöt, ty han hade faktiskt haft åtskilligt med hennes beslut att skaffa. Hon hade förtjänat en bättre belöning än att bli skymfad av honom.

Ja, hennes känslor för Herkules voro nu oväntat ömma, och en händelse följande kväll stärkte dem. Det var Herkules vana att utmana motståndare i varje stad som stjärnturnén besökte. Han förband sig att skänka "en börs med guld" — den innehöll ett tiofrancstycke — till den grupp på åtta män, som besegrade honom i dragkamp. Spektaklet var alltid en väldig succés — de åtta bonddrullarna ansträngde sig och ramlade över varandra, medan Herkules med ett mästerligt leende bevarade sina tio francs oskadda. En dragkamp skulle äga rum följande kväll och försiktighetens lag borde ha bjudit Herkules att avstå från flaskan den dagen.

Men det gjorde han inte. Hans olycka skickade försiktigheten huvudstupa åt skogen. Varje gång han jämrade sig för dansörens skull tog han en styrketår, och när det blev tid för honom att gå till föreställningen, var jätten drucken som en borstbindare. Vansans makt gjorde honom i stånd att utföra en del av sina vanliga nummer, han skilde sig från dem utan vanära, men när de åtta starka medtävlarna ramlade in på scenen, sjönk hans mod. De andra artisterna vinkade skadeglada åt varandra, och direktören skuttade av ångslan.

Säkerligen gjorde hjältens ben besynnerliga krumelurer den kvällen. De sexton armarna drogo honom inte bara över kritstreck utan över hela scenen. De tilltygade honom illa. Och så måste direktören gå fram och

Vid huvudvärk

och allehanda nervsmärtor, liksom ock reumatiska smärtor, har en **Germosankapsel** förvånande snabb och behaglig verkan. Fördriver i regel dylika smärtor inom 5 minuter — har inga obehagliga eller skadliga biverkningar. Bör alltid finnas till hands. — Erhålles å apotek i askar à kr. 1.70.

HEMUTSTÄLLNINGEN I MALMÖ

Utställningens ledande damer. Sittande från vänster: Fru Selma Hansson, Fru Hilda Svensson, Maria Westrup, Fru Signe Giese, utställningens kommissarie, Fru Elin Ekman, ordf. i M. H. F., Fru Märta Lindberg, ordf. i utst.-kommittén, Fru Anna Green, skattmästare i M. H. F., Fru Elna Nevsten, sekr. i för., Fru Paul, Ekberg.

Ett intressant hörn av Malmö Husmodersförenings hemutställning, där man fick lära sig hemskomakeriets nyltiga konst.

DEN UTSTÄLLNING, varmed Malmö husmodersförening nyligen framträtt inför en större allmänhet, blev synnerligen vällyckad. Utställningen var anordnad i Kungsparken, och den pågick i något mer än en vecka.

Besöket var storartat. Första söndagen såldes c:a 3,500 inträdesbiljetter, och inalles torde utställningen ha besökts av omkr. 15,000 personer. Utgifterna för utställningen, vilka varit ganska omfattande, ha icke blott blivit täckta utan entréavgifterna ha därjämte lämnat ett vackert överskott åt föreningens fortsatta arbete.

I utställningen deltog bl. a. ett stort antal intresserade firmor med livsmedel, köksutensilier, textilier m. m. m. m.

Stort intresse väckte de demonstrationer av olika slag, som ingingo i utställningen.

Bland dem som samlade största antalet intresserade var, enligt lokalpressen, Iduns hemkonsulent och redaktör för den husliga avdelningen, fru Ida Högstedt, som gav demonstrationer i bakning och av en ny elektrisk sparkokare, »Elektro-Ekonomi», som är en kombination av elektrisk kokplatta, bak- och stekugn samt koklåda. Vidare gavs demonstrationer i matlagning, konservering, färgning o. s. v.

Ett bevis på hur utställningen slagit an, är att Malmö husmodersförening efter densamma fått icke mindre än 200 nya medlemmar. Då föreningen för cirka 1½ år sedan startade, uppgick medlemsantalet till 40, medan föreningen nu räknar över 600 medlemmar.

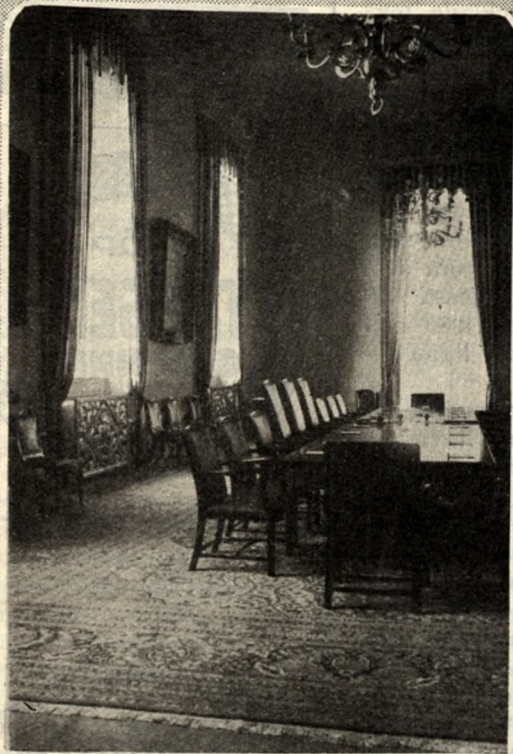
En färgrik och glad församling utanför den nätta Forssjöstugan.

Ett hörn av det trevliga lantushällsköket med matrån och det praktiska köket i amerikansk stil.

Idun TEXTILIERNA I STOCKHOLMS STADSHUS

BJUDA MÅNGA UPPSLAG ÄVEN FÖR PRIVATPERSONER.

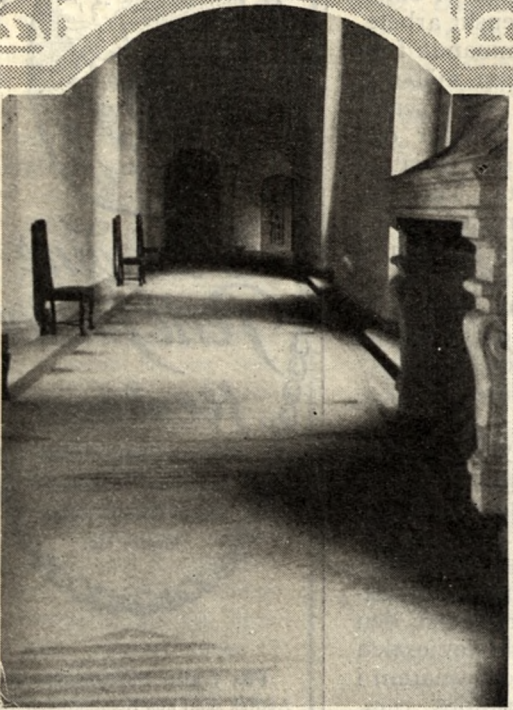
Det har icke varit någon småsak att sätta upp gardiner i denna stadskollegiesal med dess c:a 7 meter höga fönster. Gardinerna äro av italienskt siden i gullt och blått. På golvet stor persisk matta.

Ett prov på de olika tekniker, som använts för sidenvävarna i statvåningen: broccalo, var till mönstret utförts med spolino i diverse färger i silver och guld, samt den svartbruna botten i spinaleknik.

Ett av borgarrådsrummen, med matta, vävd hos Handarbetets Vänner, efter Maja Sjöströms mönster.

En av korridorerna med dess vackra perspektiv.

Fröken Maja Sjöström i sin ateljé.

rustad med insikter och en konstnärlig förmlåga, som borga för, att det textila skall fullt värdigt smälta samman med den övriga inredningen.

I de färdiga delarna av Stadshuset kan man redan beundra gardiner, mattor, möbeltyg. I fröken Sjöströms ateljé, Hantverkargatan 1, pågå förarbetena för den textila utsmyckningen i de ännu icke färdiga delarna, och det är i denna ateljé, fröken Sjöström ger Iduns medarbetare tillfälle att se prov på de olika slagen av härliga vävnader.

Där är då först de praktfulla italienska sidenvävarna för statvåningen. De stamma från Fabbrica Opifici Scrici Riuniti san Leucio i Venedig. Innehavaren, major Luigi Bevilacqua är inom parentes sagt gift med en svenska, född von Rettig, syster

Kryssvalvsrummet. Det vackra blå tageltyget på stolarna harmonierar med den kinesiska mattan. Furuboaseringen i rummet är av utmärkt god verkan. Stolar och bord av Malmsten.

I STOCKHOLMS STADSHUS, DÄR varje detalj är präglad av skönhet, äro textilierna värda ett studium för sig. Även vid deras framställande har man tänkt på att Stadshuset skall stå som ett minnesmärke för många sekler framåt — ett byggnadsverk, vari skönheten fått förmåla sig med det praktiska syftet.

Det är fröken Maja Sjöström, som stått för den textila utsmyckningen i Stadshuset. Hon har gått till sitt värv efter grundliga studier, bl. a. i Italien, och ut-

till kapten von Rettig, och han är från sina besök i Sverige välkänd för många svenskar. Man undrar, varför icke dessa vävnader kunde lika så väl ha framställts i Sverige. Det visade sig emellertid, att de i så fall skulle ha ställt sig två, tre gånger dyrare, och ej heller fanns det på det svenska sidenväveriet tillräckligt antal arbetare för framställningen.

Vissa av dessa saker vållade till och

Tveka ej i valet av tvål

utan köp

Gahns Lanoiatvål

MED VÄTESUPEROXID

De blivit män i staten
de forna pojkarna, tack
vare att de varje morgon
druckit Thule Cacao.

THULE
C A C A O

med de italienska sidenvävarne svårigheter. De skulle utföras efter fröken Sjöströms kartonger. Men man hade på de italienska sidenväverierna icke vävt efter kartonger på kanske ett par hundra år, utan nöjt sig med att kopiera de gamla mönstren från museer o. s. v. — här kommo alltså svenskarna med ett nytt uppslag.

Det är intressanta och invecklade tekniker, som här använts. Först nämna vi broccato, varå en av våra bilder visar ett prov. Vidare sopra-ri-za. Det är en veneziansk sammet, där bottnen är utförd i ett brocherat mönster i guld och silver, mönstret däröver i skuren och oskuren silkessammet och i blå, violettrosa, violettsvarta och blågröna toner. Denna sällsynta teknik har vållat fabriken stora svårigheter. Några antydningar om dessa vävens mönster dirigeras av 5,708 kort och varpen — vari mönsterfärgerna ligga — består av 20,000 trådar.

Lampasso-tekniken har använts för väggsidenet i salen Tre kronor. Även för denna ingår, för de blå partierna, spolino-teknik. För dirigerings av denna utomordentligt vackra vävs mönster användas 12,487 kort, och ej mindre än 36,870 trådar ingå i silkesvarpen. I den nämnda, ännu ej färdiga salen kommer sidenet icke att spännas på väggarna, utan det skall hänga i lösa, svagt vågiga våder.

Man får väl antaga, att intresset för de praktfulla italienska brokaderna icke blir litet hädanefter, och några firmor — såsom David Blombergs — ha redan börjat föra det i marknaden. Så oerhört dyra äro de icke heller: sidendamaster i härliga kvalitéer, 130 cm. breda, har fröken S. för Stadshusets räkning fått för 24 kr. metern, men det har naturligtvis varit särskilt billigt pris.

I fröken Sjöströms ateljé finna vi emellertid också ståtliga prov på svenskt arbete. Där är t. ex. tageltygerna, stammande från Stadshusets textilverkstad. Dessa möbelyger ha vävts med dels vita, dels svarta hästsvansar på olika färgade varpar och med olika bindningar, varigenom variation i färg och glans åstadkommits. Till upplysning för dem av våra läsare, som kanske skulle önska ta efter, vilja vi nämna, att tageltygerna äro utomordentligt vackra, särskilt för små möbler i små rum, outslitliga (en självklar sak, då det är fråga om Stadshuset), men dyra: de kosta 37 kr. metern och äro icke bredare än hästsvansen är lång.

Svenska äro även de linnetyger i grönt med svart varp och gäsögonbindning, som använts för vissa av rummen i stadsfullmäktigeväningen.

Av de orientaliska mattorna, som mest äro hämtade från England, genom en mattfirma i Stockholm, äro de märkligaste den stora persiska i Stora stadskollegiesalen samt den unika persiska jaktmotivsmattan i stadsfullmäktiges 1:ste ordförandes rum, samt de kinesiska.

Dessutom finnas ett par knutna mattor, vävda hos Handarbetets Vänner efter Maja Sjöströms mönster.

I den praktfulla Rådssalen är särskilt ljudtaket (som den mera demokratiska benämningen på baldakinen lyder) av textilt intresse. Liksom gardinerna är det av veneziansk karmosinröd damast. Gardiner och ljudtak äro dekorerade med vävda band, mönstrade med tornmönstret. Ljudtaket har en dekoration i bandteknik. E. TH.

Bland innehållet i nästa nummer märkes en rikt illustrerad skildring av Drottninggatan höstmärnad.

STEINWAY & SONS

STORT LAGER I ENSAMAGENTUREN:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM · JAKOBSBERGSGATAN 39

Fås i alla Parfymaffärer,
Apotek samt hos Kemikaliehandlare.

Generalagent för Skandinavien och
Finland:

Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Ettråd att undvika dyra tvätträkning- gar i en kort monolog.

Vad du ser bister ut? Åh, gäller det den där tvätträkningen! Ja, det är en dryg månatlig post för oss utan större resurser. Men upp med huvudet, min vän, jag kan ge dig en ovärderlig vink. Notabene, om du har energi och en obetydlig händighet. Tvätträkningar och snabbt utnötta underkläder blevo mig en alltför dyrbar utgift i längden. Jag beslöt att tvätta själv. Först försökte jag med tvättvål, sedan med lutpulver. Men resultatet blev just inte lysande, och jag kom åter i tvättinrättningarnas klor och svor små eder över mitt förärvade linne och mina surt förvärvade slantars eviga vandring till samma mål. Då, i detta nådens år 1922, kom räddningen. Jag slösläste en dagstidning. Där stod: "Eder bästa vän Vita Tvättbjörn tvättar medan ni sover."

Vilka framtidsperspektiv! En sådan vän föreföll mig ovärderlig. Jag beslöt att genast pröva hans gedigna egenskaper. I närmaste spekerhandel erhöj jag ett paket Tvättbjörnpulver. Noggrant följande föreskrifterna, lade jag kläderna i en lut av detta pulver. Morgonen därpå kunde jag med en viss skadeglädje mot mina "utsugare" konstatera att verkan var utmärkt. Smutsen var upplöst och rann ur kläderna, som efter upprepade sköljningar tedde sig skinande vita. För att nå ett ännu mer glänsande resultat lät jag dem, alltjämt följande anvisingarna, i 20 minuter koka i en ny Tvättbjörnslut. Och si, jag vart ganska nöjd. Min tvättinrättning hade mist en kund. Och det hela kostade en bagatell, bara 80 öre jämte gas och litet energi. Samtidigt visste jag att mitt linne inte tagit någon skada, ty pulvret innehåller inga frätande medel. Lyd mitt råd, min vän. Köp ett paket Vita Tvättbjörnpulver och tvätta själv. Det kostar dig inte mycken möda och ditt ansikte behöver inte hädanefter lägga sig i misslynta och gravallvarliga veck, ty det kommer ingen dyrbar tvätträkning, som bekymrar din tillvaro. —kin.

Herkules och Afrodite.

(Forts. fr. sid. 1011.)

mang de skulle få så småningom — icke i föraktliga teatrar som den här utan i första klassens varietéer — och hur enormt lyckliga de skulle bli. Och Clairette kvävde en suck och sade: "Ja visst" och försöka övertyga sig om att hon inte ångrade sig.

Under tiden hade stjärnturnén icke spelat in så mycket pengar som direktören hade väntat sig. Han hade begått en djärvhet, då han skaffade Herkules, som om han också inte var så ryktbar som plakaten påstodo, åtminstone var några pinnhål över de andra anspråkslösa gycklarna, och biljettförsäljningen borde ha givit bättre resultat. Monsieur Blond var orolig. Han frågade sig vad publiken ville ha. Ömsevis grubblade han på ytterligare attraktioner och ömsevis kallsvettades han vid tanken på fler utgifter.

Vid den tiden var tricket med "levande statyer" den sista manien på de moderna varietéerna, och en dag kastade den stackars Blond en fackmässig blick på sin dansös och undrade, varför hon inte i en eller två städer kunde annonseras som "Afrodite, Den levande Statyn, Direkt från Paris."

Att undra var att handla. Vädet var milt, och fast Clairette fick ett styng av blygsamhet, då hon fick veta, att statyns kostym skulle anbringas med en svamp, kunde hon inte påstå att hon riskerade att bli förkyld. Dessutom skulle hennes gage höjas en smula.

Blond repeterade träget med henne (i madame Blonds närvaro) och till hans glädje visade hon en märkvärdig talang för att inta attityder. Som "Badande flicka" lovade hon att bli förtrollande, och ända till hon började skaka, var "Nymf vid källan" en riktig ögonfröjd. Dessutom skälvde hon inte så mycket tack vare sin talang som danserska.

I alla fall var hon ytterligt nervös, när dagen för debuten kom. Stolt över sin inspiration hade Blond för en gångs skull varit frikostig med annonseringen, och på vägen till sceningången tyckte hon att namnet Afrodite flammade mot henne från varje plank i staden. Herkules hälsade henne med uppmuntranande ord, men rampfebern var sådan, att hon inte ville diskutera den med honom, och han tog avsked av henne mycket ängslig att hon skulle misslyckas.

Hur stor var ej hans förvåning, då han fick höra henne hälsas av applåder! Blonds företag hade tydligen tagit hem spelet. Den lilla salen dånade av entusiasm, och insvept i en vid kapp, måste Afrodite oupphörligt buga och visa sin tacksamhet.

— Ciel! pladdrade hon på hemvägen, vem kunde ha tänkt sig att jag skulle vara så styv! Om jag bräcker dem så här nästa vecka, skall jag ha Blond att trissa upp avlöningen litet! — Hon såg upp på fästmannen för att få lyckönskningar, hittills hade han varit tämligen tystlåten.

— Ja, mumlade han, det var en mycket hygglig publik, vet du, jag har aldrig sett en välvilligare salong, men du kan inte tänka att slå an så där mycket överallt.

Hans ton förbryllade henne. Fast hon mycket väl kände till yrkets svagheter, kunde hon inte tro, att hennes triumf skulle väcka avund hos hennes fästman. Herkules, som avgudade henne, skulle vara förargad, emedan hon fått mera applåder än han? Åh, det var gement av henne att inbilla sig sådana saker!

Men hon märkte, att han aldrig önskat henne "behagliga drömmar" så kort som han gjorde den kvällen, och den Starke Mannen var å sin sida medveten om en egendomlig nedslagenhet. Han kunde inte skaka den av sig. Följande kväll kände han den också. Vart han tog vägen, hörde han lovord över hennes proportioner. Danserskan hade faktiskt visat sig vara underbart växt och det kunde inte

NYHETER I
DAMASKER
FÖR DAMER
J. F. HOLTZ
H. M. DROTTNINGENS HOF-
LEVERANTÖR

STOCKHOLM

Koffetären den bästa är
Bland alla jordiska drycker,
Att mod och styrka den dig beskär,
Det ingen slump eller nyck är —
Om blott av rätt sort den blivit gjord,
Gevalia-blandning med andra ord.

Warrington
CROSFIELD,

CRESCENT TVÄL
Oöverträffad vid tvätt av
såväl tjockaste ylle som
finaste linne.

Fyrtornets
Fiskbullar
Kaviar
Sardiner
RADHES ANJOVIS
i ostronsås, Kryddsill, Maljessill, Apilbilar, Vingasill, Rensad anjovis i dill, Skinn- och benfri ostronanjovis. Levereras i bleckkärl.
A.-B. Sveriges Förenade Konservfabriker
GÖTEBORG Kungl. Hoflev.

*Bästa hjälp i hushållet
erhålles genom matlagning med*
Seves=Spisen
Svenska Elektricitetsverkens Värmeackumulerande Elektriska Spis.
Arbetsbesparande, renlig, billig i användning.
BESÖK Stockholms Elektricitetsverks Utställning,
Regeringsgatan 38 (öppen vardagar 10—6, lördagar 10—4)
och tag där reda på om spisen passar för Edert hushåll.
Begär intyg om spisen!

HUSMODERNES BAK

**BLIR BÄST MED
PELLERINS MARGARIN**

Värda Edra skodon
med Terro. Ni har
glädje därav.

Terro försäljes i alla
dithörande affärer.

Ensamtilverkarer:
Ferd. Mühlens,
Sundbyberg.

**SKO-
KRÄM**
Terro

**GRAND
PENSIONAT**

A. DEHN
7A STRANDVÄGEN 7A
STOCKHOLM

Priserna betydligt reducerade un-
der sommarmånaderna
Helpension eller separata mål

TÄTLIST
AV
GUMMIVAX
PATENT
40 ÖRE

**PATENT-NYHET
TÄTLIST AV
GUMMIVAX**

Täta fönstren!
Undvik drag!

ENSAMFABRIKANTER:
COLLINS TEKNISKA INDUSTRI
GÖTEBORG 8 - TEL. 18 62, 149 26.
Försäljes av alla färg- & kemikaliehandlare.

Olycksfall- och sjuk-
Skadestands-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.

Försäkrings A -B. **NORNAN**, Göteborg.

**GUMMANS
Tvättpulver**

-de s'
ändå de
bästa.

MÖBLER

OH

RUMSINREDNING

För bostadsinredning in-
tresserade personer anta-
gas som ombud för mina
tillverkningar, en på varje
plats. Illustrerad katalog.

DAVID BLOMBERG
KUNGSGATAN 15
STOCKHOLM

KOLYNOS

tandpasta innehåller inga slipande medel.

Den rengör tänderna fullständigt, återger dem deras
naturliga pärlvita färg och glans och åstadkommer
bästa möjliga munhygien.

Finnes hos alla Apotek-, väl-sort. Parfym-, Färghandl. & Raksalonger m. fl.

Åberopa denna tidning och begär gratisprov.

BERNHARD MARING - STOCKHOLM C.

bestridas, att Afrodite fördunklade Herkules.
Hennes framgångar upprepades i varje stad.
Med trumpen min spände han numera sin bi-
ceps och visade sin praktfulla rygg — hans
attityder väckte icke hälften så stor beundran
som hennes. Hans muskler hade trängts i
skuggan av hennes behag. Hennes kropp hade
besegrat hans.

Ah, hon var honom kär, men han var ar-
tist! Det finns provningar, som en artist icke
kan uthärda. Han tvekade att komma in på
ämnet, men då hon satt i hans knä, tänkte han
på hur dåraktig publiken var, som kunde före-
dra denna vanliga kvinna framför en märklig
man. Han betraktade henne kritiskt. Hans
böjelse frättes av förbittring.

Och varje kväll blev förbittringen större.
Och varje kväll tvang den honom till kulis-
serna mot hans vilja. Han stod och såg på,
fast varje bifallsstorm marterade hans hjärta.
Vresig och könös betraktade han henne. En
intensiv svartsjuka mot den smärta, nakna fi-
guren, som gjorde attityder i rampljuset, be-
mäktigade sig honom. Den hade berövat ho-
nom hans applåder! Han började hata den,
förakta dess vita älsklighet, som avsatt ho-
nom från hans tron. Det var icke längre en
älskad kvinnas kropp han betraktade utan en
rivals. Om han vågat, skulle han ha vislat ut
hennes.

Slutligen blev det omöjligt för honom att
längre bemöta henne med artighet. Och Clai-
rette gifte sig i alla fall med Floufrou.

— Clairette, — sade Floufrou samma dag
de förlovade sig, — om du inte slutar upp
med det där statynumret, så vet jag att jag
en vacker kväll kommer att massakrera pu-
bliken! Vill du inte avstå från det, sötnos?

— Jaså du börjar bli tyrann redan? —
skrattade Clairette. — Jag sade dig att du
skulle bli svår mot mig! Ja som du vill då,
min gosse — i det här yrket kan en flicka
råka ut för värre svartsjuka än din!

Två de blindas dagar.

Hantverksskolan för blinda kvinnor.

SÄRSKILT UNDER DENNA BRYDSAMMA
tid ha de förut olyckliga blinda fått känna på yt-
terligare umbäranden. Med minskade inkomster på
alla håll sjunker också möjligheten till barmhärtig-
hetsgärningar. För att i någon mån lindra de blind-
das lott anordnas den 14 och 15 i denna månad två
"dagar", som uteslutande skola ägnas de blinda.
En festskrift, "Höstblomman", med utmärta bi-
drag, utgives, och varumässor, under vilka ute-
slutande arbeten av blinda, skola försäljas, komma
att anordnas.

En av de största attraktionerna på De blindas
dag blir en tombola. Högsta vinsten, som fått ru-
briken "Tre rum och kök", representerar ett värde
av 20,000 kr. och innefattar äganderätten till en
fullt modern möblering för tre rum, en komplett
köksuppsättning, ett med noggrann urskillning sam-
mansatt bibliotek — men icke nog därmed: vinn-
aren får på lotteriets bekostnad till sig upplåten en
lägenhet som är hyresfri under tre år. Och det
är ändå icke nog med detta, ty genom ett avtal
med riksgäldskontorets kommissionärer disponerar
vinnaren över den utan tvivel enastående rättighe-
ten att vid decemberdragningen på statens premie-

**DUNTÄCKEN
MADRASSER**

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG
Täckfabrik Fjöderränseri

MAN SKALL AKTA
SINA KLÄDER
OCH HÄNDER

JAG TVÄTTAR SJÄLV
MEN ENDAST MED
MERKURTVÄL

Ovomaltine

är vid alla
svaghetsstillstånd
ett ovärderligt styrkemedel
för såväl barn som vuxna.
Fråga Eder läkare.
Fås på alla apotek.

Generaldepot för Sverige:
Apoteket Lejonets Droghandel
Malmö.

Tussin
Lagligt skyddat.
Pris 5 kr.
Räcker en mån.

Låt ej stem samla
sig i bröstet.

Tussin verkar slemlösande
på ett naturligt, enkelt sätt
och användes därför med
bästa resultat vid fall av slem-
bildningar, rassel och slem-
stockningar i andningsorganen,
således vid astma, lung- o.
luftrörkatarr, bronkiter, vid
sviter av influensa (föryl-
ning), vid torr- o. hackhosta,
kramphosta, rethosta etc.

Begär bro-
schyren
Om Tus-
sin, vars
85e tusende
jämt in-
tyg sän-
des gratis.

Bruksanvisning medföljer.
Pr postförskött från

Fru Hedvig Lindholm
Upplandsg. 68, Stockholm.

Med blodbrist och allmän svaghet

Ferrin

Bästa Järnmedel,
Utmärkt stärkande.

Barnens
förtjusning
är

JAMAICA

BANANER

GODA

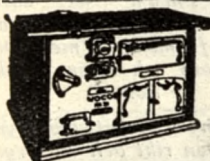
Ytterst lättsmälta
Närande.

Idealet för huden:

ERASMIC

PEERLESS TVÅL

Förskönande och uppriskande.

WOCO

Borås

Begår offert!

HÖST- HATT

av silkinasammet med
stickningar i silke och
metall, finnes i marin,
grått, prune, neger och
kornblått.

19: 50

DAMHATT-AVD. 1 TR.

A/B NORDISKA KOMPANIET

obligationer deltaga i utlottningen av samtliga vinstnummer i två obligationsserier om sammanlagt 1,000 stycken nummer. Bland den mängd av stora vinster som lotteriet i övrigt erbjuder fins vidare en vinst på 10,000 kr., som är fullständigt valfri, i det att den består av 100 st. presentkort à 100 kr. och med korten utställda på 50 firmor landeta runt — möjlighet till fritt val som knappast förut erbjudits i något lotteri.

Tombolan har för att göra det möjligt för spekulanter i landsorten att deltaga i lotteriet upprättat en särskild expedition. Varje lott kostar 2 kr., men därtill kommer en extra avgift för varje rekvisition av 1 till 5 lotter och av 1 kr. för varje större rekvisition, som adresseras till De blindas dag, Stockholm 1.

Kvällar på parkett.

Södra teaterns andra höstnyhet är något kram från Berlin, som heter "Blonda ängeln", en farsoperett av fabrikörerna Kessler och Rebner med musik av Robert Winterberg, alla tre herrarne, som jag tror, hittills okända snillen norr om Östersjön.

För att inte bli vemodig bör man undvika att anställa jämförelse med sådana farsoperetter som "Niniche", "Lilla Helgonet" och "Lili", där esprit och smak voro huvudingredienserna, utan döva minnet av ett härligt förflutet och ta det närvarandes smaklöshet med hjältens lugn som man tar motbudande medicin.

En rätt fordringslös premiärpublik tyckte emellertid ha roligt åt Blonda ängels escapader med alla åtföljande arm- och bensprattlingar, manicure-behandlingar, gengångarupptåg och vad allt en berlinsk farsfirma kan hitta på av meningslöst skoj.

Ett par kupletter voro bra och föredrogos ypperligt av hr Wallén, vars oförbränneliga och genom sitt lugn verksamma komik bar hela stycket. Men de medspelande, fröknarna Hallstén, Stina Berg och Stina Rosén samt hrr Dahlgren och Schröder gjorde även sitt bästa, vilket vill säga mycket.

Egentligen är Södra teaterns artistensemble flera grader för god för alster som Blonda ängeln. Nog finns det väl något bättre på lager i kontinentens stora dramatiska varuhus.

*

Konsertföreningens första onsdagskonsert skattade mest åt raffinerade tonmålningar. Men så var det också idel franska verk, begynnande med Camille Saint Saëns' andra symfoni, där raffinemangnet dock är utbytt mot en klar och sinnesren ingivelse, föga ursprunglig men behaglig att lyssna till. Prestissimot är ett glittrande och fnittrande tonsцениeri som för tanken till parismidinetternas pladder och muntra trippande på boulevarden under lunchrasten.

Maurice Ravels "Daphnis et Chloé" blev aftonens bästa musikaliska behållning. Denna balettdikt med sina många naturljud och ömsom skälmiska, ömsom svärmiska karaktär samt utmynnande i en bachantisk yra är sprungen ur en solig fantasi.

Paul Dukas' "L'Apprenti sorcier" efter Goethes "Der Zauberlehrling" roar som alltid genom sina humoristiska infall och effektfulla orkesterbehandling.

En fransk romanssångerska Louisi Mazzoli sjöng ett par romaner av Berlioz och Chausson utan att egentligen kunna övertyga om sitt konstnärskap.

ARIEL.

Iduns hushållssida.

(Forts. fr. sid. 1007.)

få rinna av. En eldfast form smörjes med smör och beströs med stötblöd. Makaronerna och den finfördelade fisken nedlättes varvvis i formen med makaronerna underst och överst. Mellan varven strös riven ost. Äggen vispas med mjölken, och blandningen slås i formen. Överst strös ost, ½ msk. stötblöd och ½ msk. smör, fördelat i små flockar. Formen införes i god ugnsvärme och anrättningen är färdig, när den har ljusbrun färg, och äggstanningen kännes fast. Serveras fräsande het ur formen.

Imiterad sjömansbiff. Denna smakliga och lättlagade anrättning består av tunna skivor av stek (här söndagens slottsstek), vilka nedvarvas i en eldfast form med tredubbla mängder av kokt, skivad potatis. Mellan varven strös salt och peppar samt rikligt med i smör eller stekflott brynt, röd eller gul lök. Överbliven steksås utspädes med buljong eller vatten och hålles nätt och jämt till översta varvet (som skall vara potatis — vilket sedan i sin tur beströs med stötblöd och några små smörflockar. Formen insattes i god ugnsvärme och under första tiden av gräddningen bör den vara försedd med ett lämpligt grytlock. Efter ¾—1 tim. är anrättningen färdig och serveras het i form.

Härväxtens beskyddare
hårsjukdomars besegrare

F. Paulie's AZYMOL- STIMULUS

Då alla husmödrar erkänna att ZENITH'S EXTRA VÄXT

förtjänar hedersplatsen som
finaste hushållsmör bör
det aldrig saknas i något hem.

Låt ej bedraga Er

att använda skarpa och frätande tvätt-
medel. Tomtens välkända Tvättpulver
är oskadligt för tvätten, men ger vid
användning bästa resultat.

HEMSKÖDSEN
LUDVSKA
VAVNADER, KONSTSMIDEN
och ALLMOGEMÖBLER.
Beställningar mottagas. Stifullt
arbete. Begår offert.

BARNENS FÖDA

bör sammansättas med största omsorg. Nestlé's Barnmjöl överträffar alla andra näringspreparat därigenom, att det i näringsvärde kommer absolut närmast modersmjölken. Originalburk om c:a 400 gr. netto à Kr. 1:90.

Vår mycket omtyckta
"3/4 kg. ask"

Choklad endast
Konfekt 4:70 kr.
Marmelad per ask

till landsorten fraktfritt 5:20 kr. pr. ask rekommenderas.
PERCY F. LUCK & CO

AVUNDAS EJ DE kvinnor, vars vita, vackra hy är deras berättigade stolthet. Sörj i stället för att även Ni får en sådan där fraiche och len hy. Det är lätt gjort. Behandla den blott med *M. Zadigs vita, medicinska tjär-tvål*. Då skall det avsedda resultatet säkert och snabbt infinna sig.

M. Zadigs
TJÄR-TVÅL

En god soppa till middagen?

Köp då

Campbells

Färdiga att genast användas.

Läckra i smak.

Billiga i pris.

Till salu överallt.

Av Campbells Soppor föras följande sorter: Oxsvans-, Tomat-, Sköldpadd-, Sparris-, Kyckling- o. Bland. Grönsaker.

Generalagenter:

A.-B. HUGO ÖSTERBERG,
Stockholm 6.

Duktyger - Handdukar
Vita vävnader

till fabrikspriser

Almedahls Förs.-Magasin
OBS! 55 Kungsgatan 55. OBS!
GÖTEBORG

Nya handarbetsböcker

av Olga Nyblom

Stickade och virkade
SMÅBARNSPLAGG

en handledning
i deras tillverkning
2:25

JUMPERBOKEN N: 2

2:25
WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

HJALMAR UDDENBERGS
ADVOKATBYRÅ

ÄKTENSKAPS-, ARVS-,
TESTAMENTS- OCH
FASTIGHETSMÅL - - -
RÄTTEGÅNGAR, VICE-
VÄRDSKAP M. M. - - -

Hjalmar Uddenberg. Einar Axell.
Led. av Sveriges Advokatsamfund.
Wasagatan 42, STOCKHOLM.

LÄSARINNORNAS
SPALT

Signaturerna Rådvill, Ägarinnan, Bostad finnes, Absolut bildat hem, A. B. C. 37 och Elsa ha personliga svar att avhämta. In-sänd svarsporto och adress, så tillsända vi er svaren.

SVAR.

Svar till *Förtvivlad anhörig*. Köp och förmå den sjuke läsa boken "Hälsa genom självsuggestion" enligt Couémetoden av C. Harry Brooks (priset 3,50 kr.) Det är en underbar bok för både sjuka och friska. Genom att följa de enkla anvisningarna i den boken har jag blivit botad från ett svårt nervöst hjärtlidande, som plågat mig i 1½ år utan att läkare kunde göra något för dess lindring. Kanske Ni är en tvivlande Tomas, och tycker att mitt råd är dåligt. Men följ det ändå. Man kan ej ta på sitt ansvar att lämna något medel oförsökt, när det gäller så svåra sjukdomar. En botad.

Svar till *"Absolut bildat hem"*. Eder dotter finner ett mycket gott hem som familjemedlem hos pastor och fru F. Lindemann, Hallerstrasse 75, Hamburg 13. Fru L. är svenska och dotter till prof. Henrik Schück samt har själv 2 unga döttrar. De bo i egen villa i ett av Hamburgs vackraste villakvarter samt bruka ha 1 à 2 inackorderingar, ofta musikstuderande. Priset är 100 sv. kronor pr månad. Som Hamburg är en av Tysklands vackraste städer och känt för sitt rika musikliv, är jag säker på att Er dotter kommer att trivas där. F. d. pensionär.

FRÅGOR.

Kan någon av Iduns läsare säga mig, var i mellersta Sverige, helst Östergötland och Södermanland, är det lämpligt sätta upp pappershandel, (och eventuellt bokhandel). Svar motses tacksamt av "Snarast".

Vore tacksam om någon av Iduns läsekrets kunde ge mig anvisning på någon stad, som vore i behov av förstklassig hygienisk salong? Bildad dam.

Jag skulle vara mycket tacksam att få svar på följande fråga. Jag är en yngre medelålders dam, som till följd av klena ögon fått lov att sluta min verksamhet. Emellertid har jag en liten årlig inkomst och står nu i beredskap att se mig om efter något hemvist.

Känner någon av Iduns läsarinna till något enkelt, gott och hemtrevligt pensionat, i mellersta Sverige, där man skulle kunna bo på lägre tid? Helst i någon hälsosam trakt nära stad.

Svar genom Idun eller personligt emotes tacksamt av "Hemvist".

Beder härmed om ett klokt råd av någon förständig Idunläsare.

En son i vår familj har ända sedan sin studenttid, för det mesta, fört ett slarvigt och opålitligt levnadssätt (trots ett gott hem och gott föredöme), till följd av spritmissbruk och slapp karaktär; icke skött de platser hans familj skaffat åt honom, och är nu, vid 39 års ålder, nästan alldeles moraliskt förbi, slö och liknöjd för sig själv och allt, fastän kroppsligt stark och frisk. Nu frågas: Finnes någon förbättringsanstalt, där en sådan man kunde omhändertagas, och hans energi och arbetskraft väckas. Han behöver stå under strång uppsikt och gärna ha kroppsarbete, som han själv säger sig vilja, men kan ej själv ordna för sig utan är en plåga för de sina. Om råd och hjälp i detta svåra fall beder En gammal moder.

Nya böcker!

Svenskar o. Indianer.

Studier i svenskarnas insats i den tidigare protestantiska missionens historia. Av Lektorn, Teol. Dr Nils Jacobsson. Med 52 illustrationer och 2 kartor. Pris kr. 7.25.

Kristendomens väg till folken.

Missionshistoria av Gert-rud Aulén. Med två kartor i tre färger. Pris kr. 8:75.

Vår Kyrka

FRÅN BÖRJAN AV 20 ARHUNDRADET, periodvis skildrad. Del. III. 1916-1920. Redaktion: Prof. E. Rodhe, Lektor Adolf Ahlberg, Teol. lic. Bengt Jonzon. Rikt illustrerad. Pris häft. 12 kr., inb. 15 kr.

Ödemarksprofetens lärjungar.

Av Kyrkoh. Hj. Westeson. Med porträtt av Lars Levi Læstadius och ett flertal illustrationer. Pris kr. 2:50.

Unga människor.

Ett stycke ungdomspsykologi. Av Gunnar Dahlquist, Otto Hermansson, Hagbard Isberg, Ester Lutteman, John Melander, C. Svedelius, Anne-Marie Törnquist. Pris kr. 2:25.

Psalmer och sånger.

Av Kyrkoherde G. M. Hultgren. Pris kr. 1:50.

Diakonistyrelsens Bokförlag

Övertygad Fyrverkeripjäser

om YVY-tvålens överlägsna och välgörande inverkan på ömtålig hud blir Ni efter endast en kort tids dagligt bruk av YVY-tvålen. Använd därför jämnt och ständigt endast YVY-tvål vid den dagliga toaletten. YVY-tvålen säljes från Ystad till Haparanda.

Yvy-tvålfabriken, Ystad.

OTTOMANER

Förmånliga betalningsvillkor.

THORVALD OLSEN, Blecktornsgränd 6, Stockholm
Allm. Tel. Söder 9851.

En ny, prisbilligare tredje upplaga av

Nordisk Familjebok

utkommer under den närmaste tiden på AKTIEBOLAGET FAMILJEBOKENS i Stockholm förlag, innehavare av utslutande förlagsrätten till nya upplagor av verket.

Den nya upplagan, varå det redaktionella arbetet fortgått under flera år, är byggd på den nu snart avslutade upplagan, men materialet är väsentligt omarbetat, fullständigt aktualiserat samt betydligt koncentrerat. Den kommer att inberäknat supplementband omfatta

högst 20 band.

Huvudredaktör är den även på detta område välkände skriftställaren, fil. kand. ERIK THYSELIUS. Mer än ett hundratal författare och vetenskapsmän — däribland ett stort antal av våra främsta — medarbetar inom och utom redaktionen.

Det nya verket blir synnerligen rikt och omsorgsfullt illustrerat; det kommer att innehålla bortåt 20,000 bilder i texten, ett tusental planscher i färgstryck, djuptyck och svarttryck samt ett hundratal färglagda kartor.

Tredje upplagan utgives i tre olika band till pris av resp. 20, 23 och 25 kr. pr band.

Stora bleckburkar

och priset är endast 40 öre för det effektivaste och bästa putsmedlet för koppar och messing:

ZELOS METALLPUTS
FABRIKEN ZELOS, Göteborg.

Gustaf Vasa var den store landsfadern. Han befriade vårt folk från danskarnas tryckande våld och sammanförde de olika landsdelarna i ett odelbart helt. Han gjorde Sverige till ett inåt och utåt starkt rike och hävdade svenskarnas rätt att sig själva beskatta och styra. Över hela landet blev han älskad och fruktad som den store landsfadern, som tillsåg att alla fyllde dem ålagda plikter. När bönderna slappnade i att bryta nyodling nådde dem snart Gustafs stränga brev och om ämbetsmännen togo mutor eller bedrogo allmogen, då föll över dem konungens straffande svärd. Gustaf Vasa förvaldade Sverige som sin egen gård med oinskränkt makt och myndighet. Han befallde och ville bli åtlydd. Om han märkt att allmogen putsade sina skor med dålig skokräm och ägt kännedom om de förträffliga egenskaper, som äro utmärkande för Viking skokräm, då hade han sagt till de uppskrämda allmogemännen: »Vi hava med sorg erfarit, att I med dålig skokräm Edra skor platt fördärva. Vi anse det vara syndigt och slöseri med folkets kraft, som bättre nytta utföra kunde, att skodonen med skadeliga ämnen bestryka, de där varken glans eller hållbarhet förläna. Vi befalla därför alla, eho han eller hon vara mån, att hålla sig fina om fötterna genom daglig användning av Viking skokräm.»

HÄLSA OCH SKÖNHET
GENOM KROPPSKULTUR

av
HALLDIS STABELL

2:dra uppl.

Rikt illustr.
Kr. 5:—

WAHLSTRÖM & WIDSTRAND
Stockholm

Singer

inbjuder till deltagande i en avgiftsfri

Kurs i stoppning och hålsöm
å symaskin

jämte praktiskt bruk av maskinens apparater, med början

den 30 Oktober

Upplysningar och anmälningar om deltagande i våra affärer:

Hamngatan 16. Allm. Tel. N 5970. Riks " 2494
Kungsg. 58. Allm. Tel. N 15883
Odengatan 63. " " N 23312
Hornsgatan 52. " " S 30337

och efter den 15 okt. i vår nya butik å Östermalm Sturegatan 36, Allm. Tel. Ö. 2244. R. T. 74748.

"Ett styng i rätt tid sparar många krona."

OTTOMANER
PABAN, Stjärng 5 (inv. Odenplan) Sthlm.

Vill någon av Iduns goda läsekrets, godhetsfullt lämna mig hjälp eller ge mig ett råd — hur jag skulle kunna anskaffa hjälp till en medellös man, som står alldeles ensam i livet.

Han blev genom sin principals obestånd och oärlighet utan plats. Bekymmer och oro för framtiden bröt hans hälsa och av de små besparingarna finns intet kvar. Endast hans möbler återstå.

Hans ohälsa består däri, att nerverna som diktera muskelrörelserna helt plötsligt vägra göra tjänst. För övrigt av läkaren förklarad till alla delar fullt frisk. Kunde han blott erhålla medel att bota denna nervåkomma, skulle han med sin stora erfarenhet vara till mycken nytta på en lantegendom — och med tacksamhet arbeta mot fritt vivre. Han är en bildad person med grundliga kunskaper i jordbruk och mångårig, självständig praktik på stora gods.

Ödmjukt vädjar jag till en var som kan hjälpa och motser med tacksamhet svar i denna tidning till

Ensam och övergiven.
Vänder mig till Iduns läsarinor med en förfrågan om någon skulle kunna anvisa en plats i södra Sverige, helst Skåne, där det vore lämpligt att öppna mindre manufakturaffär, med eller utan damsömmeri. Tacksam om någon kunde ge ett råd vore

Skånsk affärskvinna.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Önskar varmt att få egna mig åt någon gren av socialt arbete. Vad fordras t. ex. för att bli bostads- och yrkesinspektris? Vart ställas ansökan och var erhålles närmare underrettelser om dessa båda yrken?

Sonja.

Svar: Numera erfordras gärna att sökanden skall ha genomgått kurs vid institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning. Härifrån kan ni begära prospekt, eller som det kallas studiehandledning.

Fråga: Undertecknad, som genomgått 8 kl. flickskola med normalkolekompetens och i flera år innehaft plats å advokatkontor, önskar utbilda sig till inspektris (bostads- yrkes- eller barnavårdsinspektris). Jag vet att en sådan utbildningsanstalt skall finnas i Stockholm, men har det inom min bekantskapskrets varit omöjligt att vinna några upplysningar om densamma. Jag vore därför mycket tacksam om någon av Iduns läsare kunde lämna mig alla nödiga upplysningar för vinnande av inträde i anstalten ifråga. Vart man skall vända sig för erhållande av prospekt, fordringar för inträde, ansöknings-tid, kursens början och längd m. m.

Småländska.

Svar: Se svaret till "Sonja" här ovan.

Fråga: Vore eder mycket tacksam, om ni kunde lämna mig svar på, huruvida man förtjänar epitetet "obildad", för det man sticker kniven i mun, då man äter.

"Bakom flöten".

Svar: "Obildad" är i detta fall ett väl skarpt uttryck eller rättare sagt olämpligt. — Men fullt är det — och numera en för övrigt ganska ovanlig syn — när någon "sticker kniven i mun". Med fog kan också sägas, att den person, som sålunda använder kniven visar brist på ordinar sällskapsvana.

Fråga: Vore tacksam få veta om det i Stockholm finnes något annat ställe än "Bikupan", där man får lämna färdiga handarbeten.

"J. J. 1922".

Svar: Föreningen "Genom Eget arbete" har en liten butik vid Brunngatan 3, Stockholm, och där brukar enklare arbeten mot-

№4711. Eau de Cologne

Välgörande och uppfriskande för den sjuke

är »4711». Vederkvicker utomordentligt. Skapar en behaglig atmosfär.

Sedan år 1792 destillerad i alltid samma framstående kvalitet efter ett gammalt, ursprungligen och allttjämt endast av oss känt originalrecept.

Använd i badet **№4711. Eau de Cologne-Badsalt**

Efterfråga
hushållskärl
med kronmärket

Tag reda på fördelarna med detta fabrikat.

SKULTUNA BRUK
VÄSTERÅS

Mot mal, kackerlackor, väggghyra, flugor och andra dylika insekter finnes intet bättre utrottningsmedel än

Kammerjäger.

Finnes i askar å kr. 0: 65 och 1: 25 i alla färg- och kemikalieaffärer samt hos ensamimportörerna

AKTIEBOLAGET EUG. WINGARD,
Malmö.

Vad hjälper

mot råttor och möss absolut? Jo! säkrast och snarast konfekten "Rättut".

Pris pr pkt Kr. 1.25.
BERNER & ZETTERSTRÖM,
Göteborg D.

Säljes å apotek, färg- och kemikalieaffärer samt speccieraffärer på landet.

Specialaffär för praktiska Ottomaner med 1 och 2 bäddar, Schäslonger, Sängkläder, Filtar, Täcken. Fullständig garanti.

OLOF KNUTSON,
Sthlm. Tel. Vasa 117 38. Dalagatan 14.

Plyschkappor

bliva som nya efter uppångning hos

LUNDBY

Skönfärgeri & Kem.
Tvättanstalt, Göteborg
KUNGL. HOVLEVERANTÖR

Oatine

UNDERLAT ICKE ATT GÖRA ERT ANSIKTE SA TILLTALANDE SOM MÖJLIGT. OATINE rengör bättre än tvål och vatten. Porerna bli fullkomligt rengjorda från damm och smuts, blott vid lätt ingnidning och avtorkning strax efteråt. Oatine skyddar huden och skapar ny hud genom ständig behandling, och huden blir klar, frisk och vacker.

Begär endast OATINE "Vit crème, grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar. Fås i burk, eller tub kr. 3:—, och stor burk (tredubbelt innehåll) kr. 6:—.

OATINE SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är väluktande och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständig användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek, Kr. 3:— och 6:—.

Fås överallt eller skriv till

THE OATINE COMPANY's Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

**MEDICINSK-TVÅL
HYLIN & Co F.A.B.**

**HYLIN'S
ÖVERFETTADE
BARN-TVÅL**

tillverkad enligt föreskrift av **Dr. P. G. Unna** särskilt med hänsyn till barnens späda hud. Innehåller läkande och balsamiska ämnen och är välgörande även för den mest ömtåliga hy.

Ej dyrare än vanlig god toalett-tvål.
Säljes överallt.

**MAZETTIS
CHOKOLADER**
Överdådigt delikata

**Motorcykel-
tillbehör**
i rikhalligaste sortering
till billigaste priser.

**A/B NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA**

Svält ej Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings salt. Erhålls på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

Damkläden
i en mångfald moderna kulörer. Utmärkta kvaliteter.
Minutförsäljning. - Partipris.
**NORRKÖPINGS STUVLAGER,
Barnhusgat. 4, 1 tr. ö. g., Stockholm.**

VOLTA

KAKELUGNSINSATSER

särskilt lämplig på landsbygden för tillvaratagande av den elektriska nattenergien. Apparaterna inkopplas på kvällen o. avgiva under nattens värme till kakelugnen, som magasineras densamma. Spjäll o. luckor skola vara omsorgsfullt stängda.

**NYA ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA
STOCKHOLM**

tagas till försäljning. Skriv dit och gör er underrättad om villkor och förhållanden.

Fråga: Undrar, om jag kunde få anvisning på någon skicklig nervläkare, som skriftligen besvarar förfrågningar angående nervsjukdomar. *A. M.*
Svar: Vi få bekänna vår okunnet, men vi känna ej till — och tro ej heller — att det finnes någon läkare, som skriftligen kan giva svar angående nervsjukdomar. Läkaren vill nog i ett sådant fall som detta, både se och tala med patienten. — Men kanske någon doktor observerar er fråga och av ren människokärlek svarar på den.

Fråga: Vore tacksam för upplysning om var man bäst och billigast utbildas till barnsköterska. *Prenumerant.*
Svar: Det finnes numera flera skolor, som utbilda barnsköterskor, och på en del finnes det plats för ett par frielever. Här ett att välja på: Engelbrekts barnkrubba med barnavårds- och husmoderskola, Sthlm; Barnavård, Stadshagen, Sthlm; Barnavårdsskolan och spädbarnskrubban, Grevturegatan 44.

Fråga: Flicka, som genomgått Katrineholms praktiska skola och haft plats som husföreståndarinna, och är mycket intresserad av slöjd, undrar vad för kurs hon måste genomgå för att bli kompetent att undervisa i kvinnlig slöjd och huslig ekonomi i folkskolans fortsättningskola? Svar emotses tacksamt av *Villrådlig.*

Svar: Vänd er direkt med er förfrågan till Fackskolan för Huslig ekonomi, Uppsala, där bland ett flertal lärokurser, även finnes en med den kombination ni söker.

Fråga: Undertecknad som önskar lära sig fotbehandling samt ansiktsbehandling och manikyr, undrar om särskilda kurser finnes därför, på hur lång tid och hur stor avgift. Vore tacksam för svar så fort som möjligt. *Ankefru*

Svar: Några särskilda kurser i berörda "vetenskaper" givas oss veterligt ej i Sverige, utan måste ni i så fall vända er mot utlandet. Tiden för en dylik "kurs" genomgående torde vara jämförelsevis lång och även dyrbar. Vårt råd är att ni först söker anställning som elev på något "skönhetsinstitut" i Sverige, t. ex. i Stockholm. Vänd er direkt dit och gör brevlades, eller helst personligen, förfrågningar.

Fråga: Vill Idun godhetsfullt upplysa mig om, var man kan få utbilda sig till slöjdlärarinna, hur lång tid åtgår och hur kostsamt det blir? Undrar om det är något förmånligt yrke? Svar emotses tacksamt. *Majt.*

Svar: I vårt land har Ni bl. a. att välja på följande slöjd- och handarbetsseminarier: Fackskolan för huslig ekonomi, Uppsala, Handarbetets vänner, Stockholm, Hulda Lundins handarbetsseminarium, föreståndarinna fröken Blomberg, adress 31 Banérgatan, Sthlm; Andrea Eneroths handarbetsseminarium, Sthlm, samt Maria Nordenfeldts Handarbetsseminarium i Göteborg. Kursen brukar omfatta 3 terminer. Vad kostnaden beträffar så bör Ni lätt själv kunna göra Er underrättad därom genom att direkt skriva till det eller de seminarier som äro vad läget etc. mest förmånliga för Er. I några av nämnda skolor finnes för särskilt varmt rekommenderade elever några friplatser. Angående frågan om "yrket" är lönande, så ger det en anständig bärning var till kommer pension.

**I KÖKET
OCH
PÅ MATBORDET
ÄR**

Arboga

**ALFA-KO
HUSMÖDRARNAS**

A OCH O

Rydbergs Blandning

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

**FALU-
ÄTTIKA**

— den bästa konserverings-, mat- och bordsättika, som finnes i marknaden —

tillverkas av

STORA KOPPARBERGS BERGSLAGS A.-B.

NORMANS

INKOKNINGSSAPPARAT OCH BURKAR
TILL BILLIGA PRISER
TEGNERGATAN 23 ODENGATAN 41

MURIDIN

Alla Rattor lockas utav Muridin! Det verkar som förgiftat vin Dess färg är röd Och Muridin är säker död. **MURIDIN** försäljes i alla kemikalieaffärer och apotek i flaskor å 2: 25 & 4 kr. **OBS!** Oskadligt för husdjur.

Jogal - Tabletterna

Reumatism | Huvudvärk
Gikt | Ischias
Nervsmärtor | Influensa

Inga skadliga biverkningar. Starkt urinsyrelösnande går Togal till själva roten av det onda. Dess smärtstillande verkningar märkas genast, även sömnlöshet bekämpas med Togal. Finnes å alla apotek.

verka snabbt o. säkert vid

**BÄST
MILAR MAN Å**

STÅLRESARMADRASSEN IDEAL

Hygienisk - Billig - Hållbar
Prislista gratis och franko.
Obs! Reducerade priser fr. 1 mars i år.
AKTIEBOLAGET RESA R
Tel. 780 Karlstad Tel. 780

**Lider Ni av Åderbräck
och svullna ben**

torde Ni lämpligast motarbeta detta med våra prima Gummiresårstrumpor eller elast. bindor. Uppgiv längd samt mått om benet. Maggördlar, Grossesskorsetter, Brösthållare, Ryghållare, Korsett 379 för korpulenta damer, Grossessgördlar m. m., samt alla sorters hygieniska sjukvårdsartiklar. Illustrerad katalog och måttblanketter gratis.

**A.-B. MAGASIN SPECIAL, avd. 2
Sjukvårdsaffär**

Västerlånggatan 66 } (Passagen) **STOCKHOLM 2**
Birgerjarlgatan 9 }

Använd alltid

**FLORODOL-
TVÅL**

Erkänd överlägsen alla in och utländska medtälare.

Lilla Syster: — Låt ditt luktsinne gissa namnet på denna tvålen.

Lilla Bror: — Ah! Jag behöver knappast lukta, jag känner den så väl förut. Det är en **YVY**-tvål!

FABRIKANTER: AKTIEBOLAGET YVY-FABRIKEN - YVY - YVY - YVY

IDUNS PRISTÄVLING i N:o 42.

DEN FÖRNÖJDE MANNEN.

Den här mannen ser glad, god och förnöjd ut. Men så äger han också det bästa av det en människa kan begära. Vad äger han då? Ordna bokstavsparen till ord får ni veta det.
 Lösningar torde insändas till Pristävlan i nr. 42, Iduns Redaktion, Sthlm, före den 28 okt. De tre första riktiga lösningarna belönas med ett pris av 5 kr. vardera.

Lösning

AV PRISTÄVLAN I NR. 38.

- 1. Tvillingarna. 2. Polstjärnan. 3. Skorpionen. 4. Sextanten.

De tre först anträffade riktiga lösningarna hade insänts av Anna Svenson, Borås, Elsa Persson, Norrköping, Magnhild Lindberg, Rogsta, som alltså erhålla vardera 5 kr. i pris.

BREVLÅDA

HEMKONSULENTENS BREVLÅDA.

Fru i Nerike, som önskar en beskrivning på hur kräftsmör

skall beredas och förvaras kan med lugn följa följande beprövade recept. Skalen och småben etc. från 4 tjog kräftor — givetvis sådana där kräftkötten urtagits för annan användning än direkt konsumering vid bordet — stötas i stenmortel till en mycket fin massa. Mot slutet av stötningen iblandas noga ½ kg. gott smör. Massan lägges i en kastrull och fräses över ej för stark eld omkr. 15 min. Därefter påslås omkr. 1½ lit. vatten, och när alltsammans kokat en stund, silas det genom härsikt. När spadet kallnat, ligger kräftsmöret stelnat ovanpå. Det avtages, smältes ånyo och slås upp i mycket små burkar, som överbindas med pergamentpapper. — Ett annat sätt, men med dock ej fullt så fint resultat, är att av det nästan stelnade, omsmälta kräftsmöret forma lagom stora kulor, vilka sedan förvaras i en burk med lagom stark saltlake. — Ett ännu bättre förfaringssätt är att hålla kräftsmöret, gärna då med den hopkokta kräftbuljongen, på mindre Weckburkar och sterilisera dessa vid 100 gr. under 1 tim. Produkten håller sig då hur länge som helst, vartill kommer att spadet blir av god nytta som spädningssvatska.
 Fru i skogen. Jo, slånbar skola mycket riktigt vara lätt frost-

bitna när de användas. Men de få inte kokas, ty då blir saften besk. Den av Er uppgivna beskrivningen är den riktiga, nämligen att slå först kokhet vatten på bären, och sedan 2 ggr. uppåre förfaringssättet med den uppkomna saften, varefter saften slutligen färdigkokas med sockret. Det går inte att förenkla framställningssättet, utan att samtidigt äventyra produkten.
 Svensk-amerikanska. Verkligt majs mjöl för framställning av de nämnda kakorna finnes oss veterligt ej i Sverige. Ty den s. k. Maizenana är endast styrkelsen av majs kornet. Ej heller kan polenta göra tjänst som mjöl, enär denna produkt är gry, dessa visserligen mycket små, men ändå mycket hårda.
 "Fruktförokrossad", "Mångfrestande", Major P., Fru Ana-Margareta skola i nästa nummer av Idun finna en artikel, behandlande beredning av cider.
 Den husmoder, som insänt en förfrågan huruvida en liten tunn och svart, djupt trattformig svamp, vilken denna hört ymnigt förekomma i skogar och lunder, är ätlig, upplyses om att svampen är ätlig, men ej precis god. Dessutom meddelar den hela anrättningen, d. v. s. stuvningssåsen en mörk, ful färg.

Solidar

Tvätt-
Extrakt

Vid köp av tvättpulver är det mycket viktigt att taga reda på fetthalten och välja ett pulver med högsta fetthalt till i förhållande därtill lägsta pris. Dessa för ett förstklassigt tvättpulver nödvändiga egenskaper äro förenade i Solidar. Solidar tillverkas med c:a 26 % fetthalt och försäljes i

1/1 paket å 52 öre,
1/2 paket å 27 öre

Gyllenhammars

HAFRE MUST

äter
jag

SILKINA HATTAR

från 17 kr.

BEDA TAPPER
Mästersamuelsgatan 6
STOCKHOLM

VITRUMS FERROL

är det kraftigast apti-
vande och mest stärkande
av alla moderna organiska
järnpreparat. Synnerligen
lättsmält föredrages det av
den ömtåligaste mage. Vid
blodbrist och svaghet av
största verkan. Dess ange-
näma smak gör att det med
lätthet tages av såväl barn
som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM**
Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.

Se till att
Ni får

Kalmar Vapen,
Högsta kvalitet kärnmjöl
Kalmar Ångvarns A.-B.

SOLO-KAFFE
AB. MALMÖ
KAFFEKOMPANI
KA DET ORISA
JANUARIET

ALABASTER-TVÅL

överfet toalettvål
med behaglig parfym
Alla damers favorit-tvål

TILLVERKARE:
GAMLA TVÅLFABRIKEN
TERNINGHOLM, MALMÖ.

Gravvårdar

BRÖDERNA
STYRENIUS
STENHUGGERI
A.-B. - VÄSTERVIK
Priskurant på begäran

Tombolan för Arbetslösa

Över 1/4 million
i vinstvärde

Bland de förnämsta vinster-
na märkas:

Eget hem

valfri fastighet eller bostads-
lägenhet i Sverige värd
30,000 kr.

Möblemang
för 3 rum
värd **10,000 kr.**

**Svenska Statens
Premieobligationer**
för **10,000 kr.**

Lantbruksmaskiner
eller en

Vinterbonad stuga
— **7,600 kr.**

"Leva fritt ett år"
värd **5,000 kr.**

Dessutom en mångfald ge-
digna och värdefulla vinster
på såväl vinst- som nitlot-
terna.

Lottförsäljningen började
den 6 Okt.

Insänd genast rekvisition pr
postanvisning.

Lottpris 2 kr., dessutom 50 öre
till porto oavsett om en eller flera
lotter rekvideras varvid även
nitdragningslista erhålles.

Lotterna expedieras under kon-
troll av överståthållareämbetets
kontrollanter.

Adress: Tombolan för Arbetslösa,
Stockholm 1.

Dessutom utsändes

"ARBETSMYRAN"

Tidning till förmån för de arbets-
lösa, en i sitt slag enastående och
märklig publikation, som innehåller
intressanta artiklar av samtliga
De Aderton i Svenska Akademien,
en ståtlig dikt av Daniel Fall-
ström., bidrag av Fabian Måns-
son, Oskar Hagman, J. P. Rösiö
m. m.

Rekvirera från lotteriets exp.

Pris 25 öre.

SAHLINS

-ESLÖV-

Prisbelönta
**GOSS-, FLICK- och
BARNKLÄDER**

Mest och bäst kända
svenska fabrikat.

HÖSTENS NYHETER
för alla åldrar till alla priser
hos
ensamförsäljare
i alla städer

samt
**SAHLINS, GÖTEBORG
SAHLINS, MALMÖ**

Av **SANGALLA** the
rekommendera vi våra kända märken
"PEKOE SOUCHONG"
"IMPERIAL", "ORDINARY"
i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

Aktiebolaget Sydsvenska Bankens

ställning den 30 september 1922.

Tillgångar:		Skulder:	
Kassabehållning	4,910,615: 11	Aktiekapital	34,000,000: —
Obligationer	9,264,660: 75	Depositions- och Ka- pitalräkningar	96,360,214: 94
Fastigh. o. inventarier	8,789,200: —	Sparkasseräkning	45,976,675: 31
Reverser mot säkerhet	97,125,280: 20	Giro- o. löpande räkn.	30,407,776: 67
Växlar	40,492,973: 92	Postremissväxlar	4,080,830: 64
Kreditiv- och löpande räkningar	32,663,996: 22	Till inhemska banker	7,380,401: 15
Hos inhemska banker	907,027: 23	Till utländska banker	890,428: 18
Hos utländska banker för egen räkning	kr. 5,510,859: 05, för andras räkning kr. 3,559,457: 48	Av utl. banker insatta	2,630,675: 58
A andra räkningar	9,070,316: 53 29,368,014: 54	A andra räkningar	10,865,082: 03
	Kr. 232,592,084: 50		Kr. 232,592,084: 50

Spirella-

Korsetter erhållas hos

Fru **ANN-MARIE SEDSTRÖM,**
Östermalmsgatan 22. A. T. Öst. 57 97.

För stekning av fågel och vilt
äro

HUSQVARNA
OVALA GRYTOR
de lämpligaste genom
sin form och den väl av-
passade godstjockleken.

En saga från våra dagar.

som griper varje mänskligt hjärta, fånglar
varje ej allt för neddragen fantasi, säger
Gbg Morg. Post om *Ingeborg Maria Sicks*
vackra bok »Mathilda Wrede». Pris 3.75.
Lindblads Förlag, Uppsala.

Spirellakorsetten!

Stilfull — Bekväm — Ekonomisk
1 års garanti.
Beställningar mottagas av
FRU VAHLBERG PETERS,
Villa Högalid, Lunden, Bjelkegatan.
Telefon 189 09. Göteborg 6.
Måttagning och provning i hemmen.

CAP

Kakao

lämnar ingen bottensats

Släktforskning

i svenska och utländska arkiv ut-
föres av

Kyrkoherde **H. Södersteen,**
Askersund.

De enklaste — de bästa

Zeulin

Det bästa putsmedlet!

Begär alltid

MAIZENA

Oöfverträfflig

såser,
bakning,
maizenagröt
etc.

För den gifta kvinnan

MAKAN OCH MODERN är det en bjudande plikt att på det livligaste biträda mannens avsikt att livförsäkra sig till trygghet för barnen och henne själv.

En tillräcklig livförsäkring i ett solitt bolag avvärjer åtminstone den ekonomiska katastrofen i händelse av dödsfall, och detta även om blott en enda årspremie hunnit erläggas.

Välj det säkraste och klokaste sättet att spara: försäkra Eder i

Allmänna Lif

försäkringsbolaget

Starka, väl räntabla, tryggt placerade fonder. Begär prospekt! Ring Rt. 71882. Strandvägen 5 A, Stockholm.

(Cloetta) N: 1

Där Cloetta-cacaon odlas

I DET SOLDRUCKNA SYDAMERIKA, i Equadors och Venezuelas jämna tropikhetta, ligger världens främsta cacao-distrikt. Tungt och hårt är arbetet i den fuktvarma luften, men det ömtåliga cacao-trädet frodas och utvecklas som ingenstades, och frukten är ojämförlig. Där hämtar vår fabrik råvaran till sin förnämliga Cloetta Guldcacao.

Cloetta

Nordens äldsta men modernaste tillverkning. Finnes överallt.

Len

PIX-pojken på äventyr.

Ja faderväll, du kära hembygdstrand. En tröst, att PIX man får i alla land.

Askar 50 öre, påsar 25 öre.

Len

DE BLINDAS DAGS TOMBOLA

har reserverat *ett begränsat antal* lotter för landsorten, och dessa sändas i *rekommenderat brev* omedelbart efter tombolahjulens öppnande och under överinseende av Överståthållareämbetet fr. o m. den 12 dennes.

Högsta vinst (värde 20,000 kr.)	En extra gåva är utlovad som tillskott till högsta vinsten, nämligen	Högsta nitvinst: (värde 10,000 kr.)
Modernt möblemang för tre rum och komplett köksutrustning, hyresfri bostadslägenhet m. m.	Full vinsträtt i hela två serier av statens premieobligationslotteri före jul då utlottning sker av	Valfri vinst, som för vinnaren öppnar
	3 milj. kr.	Hundra möjligheter att hos ett sextiotal firmor själva göra sitt val av varor.

Dessutom vinster å 5,000, 4,000, 3,000, 2,000, 1,500, 1,000 och 500 kronor etc.

Lottpris 2 Kronor.

Sammanlagt vinstvärde över 105,000 Kronor.

Rekvirenter till landsorten hava att iakttaga följande:
Varje rekvisition pr postanvisning skall för täckande av avgift för rekommenderat brev och kostnader för expedition vara åtföljd av en tilläggsavgift å 50 öre vid beställning av 1 till 5 lotter samt av 1 kr. vid lottrekvisitioner å över-skjutande antal.

Alla postanvisningsrekv. av lotter skola adresseras till:

DE BLINDAS DAG, Mästersamuelsgat. 33, Stockholm I.

Len